

**การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย
และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก**

นางสาวภัทราวดี ศรีสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**The Administration in Accordance with Good Governance
Principles of Nakhonhai and Ban Yaeng Municipalities,
Nakhonhai District, Phitsanulok Province**

Miss Phattanawadee Srisawat

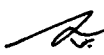
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University
2009

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง
อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก
ชื่อและนามสกุล นางสาวภัทราวดี ศรีสวัสดิ์
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์อังฉรา ชีวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ
วันที่ ๑๑ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อการศึกษา **คั่นคว้าวิสระ** การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและ
เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ผู้ศึกษา นางสาวภัทราวดี ศรีสวัสดิ์ ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก (2) เปรียบเทียบการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีระหว่างเทศบาลตำบลนครไทยกับเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก (3) ปัญหาและเสนอแนวทางการสร้างเสริมการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ประชากรที่ใช้ในศึกษา คือ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างตามภารกิจที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลนครไทย จำนวน 53 คน และเทศบาลตำบลบ้านแยง จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 74 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า (1) การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการบริหารตามหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยการบริหารตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสุด ขณะที่การบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) เมื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง ในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาในการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ที่เทศบาลตำบลนครไทยควรแก้ไขเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความโปร่งใส สำหรับเทศบาลตำบลบ้านแยงปัญหาในการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่สมควรแก้ไขเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความคุ้มค่า ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ เทศบาลตำบลนครไทยควรบริหารตามหลักความโปร่งใสให้มากขึ้น โดยเฉพาะในกระบวนการพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปี ควรเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามระบบเปิด นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ แต่งตั้งพนักงานแต่ละกอง/สำนักเข้าไปมีส่วนร่วม ประกาศผลการประเมินอย่างเปิดเผยและเปิดโอกาสให้พนักงานได้โต้แย้งหรือคัดค้าน ส่วนเทศบาลตำบลบ้านแยงควรตั้งคณะกรรมการดูแลตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้คุ้มค่า และควรจัดให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมด้านกฎหมายและระเบียบต่างๆ รวมทั้งให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชุมชนเพื่อเข้าขอบเขตหน้าที่ของตนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล นอกจากนั้นควรยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีความโทษโดยไม่มีความหมาย” เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ การบริหาร หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เทศบาลตำบลนครไทย เทศบาลตำบลบ้านแยง
จังหวัดพิษณุโลก

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ปรภาวดี มนตรีวัต อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงรวมถึงขอบพระคุณคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้ศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี

ในการศึกษาภาคสนาม ผู้ศึกษาวิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบล นครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง โดยเฉพาะจำเอนพิทักษ์เดช พรหมสิงห์ ปลัดเทศบาลตำบล บ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการแจกและรวบรวม แบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้เป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อนๆ พนักงานเทศบาลทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณทุกๆ ท่านมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านและอันเป็นกำลังใจ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้เป็นพลังและเกิดความพากเพียรจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ด้วยดี ความมีคุณค่าและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญู กตเวทิตา แด่บิดา มารดา ครูบา อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภัทนาวดี ศรีสวัสดิ์

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดของการวิจัย	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	8
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	14
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากร	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการบริหารของเทศบาล ตามแนวทางการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก	44
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล.....	62
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	70
วิธีดำเนินการวิจัย	70
สรุปผลการวิจัย	72
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้ศึกษา	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานสังกัดเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	34
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศของเทศบาลตำบลนครไทย	38
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุของเทศบาลตำบลนครไทย.....	39
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษาของเทศบาลตำบลนครไทย.....	39
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงานของเทศบาลตำบลนครไทย.....	40
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของเทศบาลตำบลนครไทย.....	40
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	41
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	41
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษาของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	42
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงานของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	42
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	43
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมตามแนวทางการบริหารบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย.....	44
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลนครไทย.....	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	46
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	47
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	48
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	49
ตารางที่ 4.17 เฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	50
ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรม ตามแนวทางการบริหารบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	51
ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรม ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	52
ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	53
ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	54
ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	56
ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	57
ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	58
ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักนิติธรรม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักคุณธรรม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	60
ตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักความโปร่งใส อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก	60
ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักการมีส่วนร่วม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	61
ตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักความรับผิดชอบ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	61
ตารางที่ 4.30 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบล บ้านแยง ตามหลักความคุ้มค่า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก.....	62
ตารางที่ 4.31 ร้อยละความถี่ของปัญหาในการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีด้านที่เป็นปัญหาสำคัญเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข เป็นลำดับแรก ของเทศบาลตำบลนครไทย.....	62
ตารางที่ 4.32 ร้อยละความถี่ของปัญหาในการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมือง ที่ดีด้านที่เป็นปัญหาสำคัญเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นลำดับแรก ของเทศบาลตำบลบ้านแยง.....	63
ตารางที่ 4.33 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลนครไทย.....	64
ตารางที่ 4.34 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบลนครไทย.....	64
ตารางที่ 4.35 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลนครไทย.....	65

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารภายในเทศบาลตำบลนครไทย	24
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารภายในเทศบาลตำบลบ้านแยง	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบัน กระแสการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการภาครัฐเป็นอย่างมาก ทำให้ภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และนำวิธีการทำงานใหม่ ๆ เข้ามาใช้เปลี่ยนบทบาทจากผู้ปกครอง มาเป็นผู้ให้บริการ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมตรวจสอบการทำงานภาครัฐมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนเทคนิค วิธีการ กระบวนการในการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ทันกับยุคสมัย และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และยึดถือประโยชน์แห่งสาธารณะ (Public Interest) เป็นที่ตั้ง

เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ รัฐบาลไทยโดยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย จึงได้ริเริ่มนำการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศเพื่อให้สามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันการณ์ โดยได้ขอความร่วมมือจากมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ในการดำเนินการค้นคว้า วิจัยเพื่อหาข้อเสนอแนะหรือแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาประเทศ โดย TDRI ได้จัดทำข้อเสนอแนะเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2552 และรัฐบาลได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดและสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นวาระแห่งชาติ พร้อมทั้งได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริม ผลักดันให้ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้ตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ของตนในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมให้เกิดความสุข ความปลอดภัย มีระบบการเมือง เศรษฐกิจ ที่มีเสถียรภาพ เอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานภาครัฐ

ต่อมา พ.ศ. 2546 ในสมัยรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังนี้ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการบริหารราชการให้ประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งประกอบ 8 หมวด ดังนี้ หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน หมวด 6 การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน หมวด 8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการได้สานต่อการพัฒนาระบบราชการตามที่แถลง จากนั้นภาครัฐก็เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาระบบราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าว ดังปรากฏในหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่ นร 1206/509 ลงวันที่ 7 เมษายน 2547 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ส่งสำเนาหนังสือที่ นร 1206/ว 2 ลงวันที่ 1 เมษายน 2547 เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ 0810.3/ว 29 มีนาคม 2547 มีสาระในการให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับ ตามหมวด 3 และหมวด 8 ของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หนังสือที่ มท 0852.4/ว 435 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2548 ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับหมวด 3 หมวด 4 หมวด 6 หมวด 8 โดยให้มีการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการ การทบทวนภารกิจ และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และหนังสือที่ มท 0892.4/ว 544 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2548 ได้ให้ข้อเสนอแนะและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม ซึ่งสอดคล้องกับหมวด 5 ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางและวิธีการบริหารงานท้องถิ่นให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองท้องถิ่น จึงเกิดความสนใจศึกษาระดับ การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารตาม หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยนำกรอบแนวคิดการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมือง ที่ดี ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและ หลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงการบริหาร ตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์ในการ บริหารท้องถิ่น ยังประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่นสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

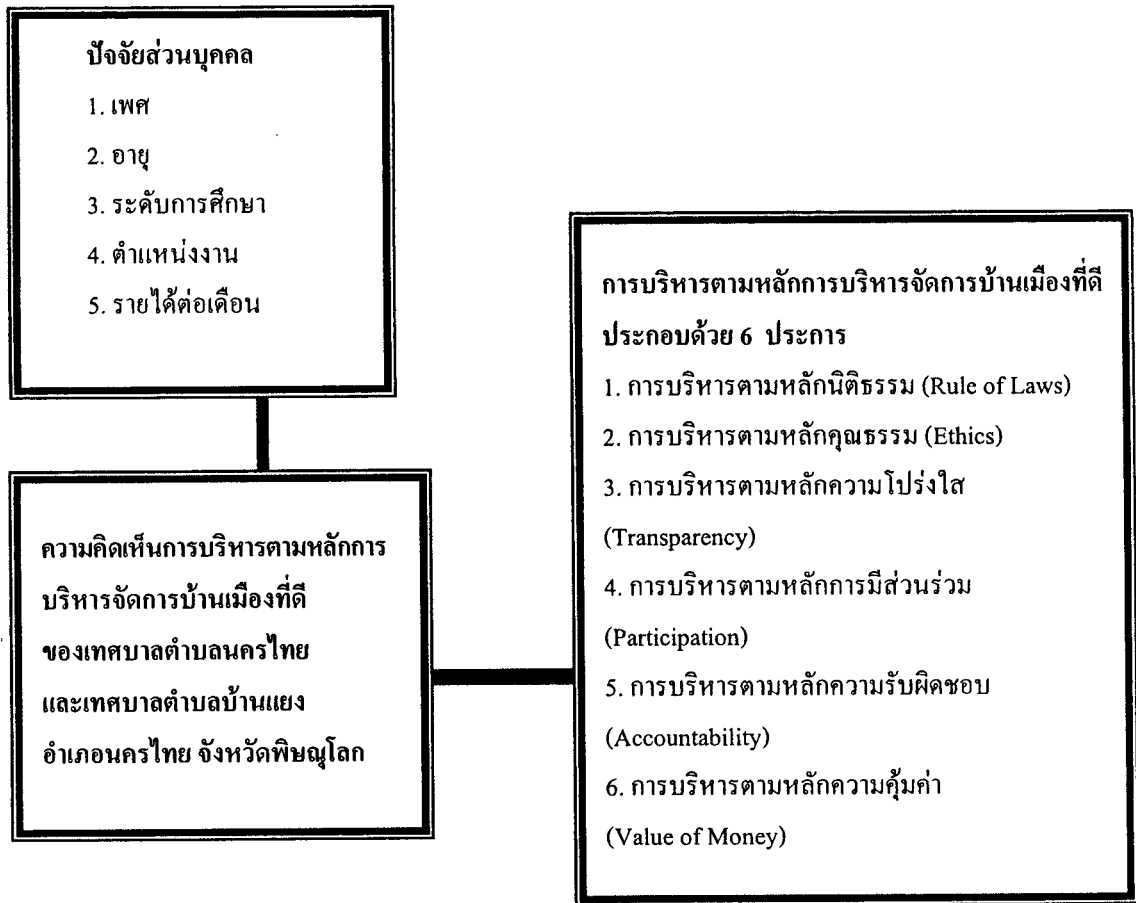
2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของ เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ในภาพรวมระหว่างเทศบาลตำบลนครไทยกับเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัด พิษณุโลก

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างบริหารตามแนวทางการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดการวิจัยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจทั้งหมดที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 53 คน และพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจทั้งหมดที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 74 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ เทศบาลตำบลนครไทยและเขตเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

4.4 ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนามในระหว่างเดือนมกราคม - เดือนมีนาคม 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือนของประชากรที่นำมาศึกษา

5.2 การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การบริหารงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยรวม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในที่นี้มีความหมายเดียวกับคำว่าธรรมาภิบาล

5.3 หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการบริหารที่ไม่ต้องการให้มีอำนาจหนึ่งอำนาจใดอยู่มามีหรืออยู่เหนืออำนาจอื่น มีการแบ่งแยกอำนาจการบริหาร การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เจ้าหน้าที่ที่มีความผูกพันต่อกฎหมาย หน่วยงานมีการแบ่งอำนาจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจ และมีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารงาน

5.4 หลักคุณธรรม หมายถึง หลักการบริหารที่ที่ผู้นำและบุคลากรในองค์กรมีลักษณะที่พึงประสงค์ ปลอดจากคอร์รัปชัน ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ นิยมและจรรยาบรรณ

5.5 หลักความโปร่งใส หมายถึง หลักการบริหารที่สามารถสร้างความไว้วางใจกันและกัน การมีกลไกการทำงานที่ตรงไปตรงมา มีระบบการให้ข้อมูลให้โทษที่เปิดเผย ชัดเจน ตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างตรงไปตรงมา

5.6 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่กระจายโอกาสให้กับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร เกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมถึงการตรวจสอบควบคุมจากประชาชน

5.7 **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจต่อปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกันและยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารงานมีประสิทธิภาพมีระบบติดตามประเมินผล และมีแผนสำรอง

5.8 **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า รักษาและพัฒนาทรัพยากรให้สมบูรณ์ยั่งยืน การประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

5.9 **เทศบาลตำบล** หมายถึง เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

5.10 **นายกเทศมนตรี** หมายถึง นายกเทศมนตรีนครไทยและนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

5.11 **พนักงานเทศบาล** หมายถึง พนักงานสังกัดเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาจัดเป็นเงินเดือนของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

5.12 **ลูกจ้างประจำ** หมายถึง ลูกจ้างรายเดือน ที่เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงจ้างไว้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะประจำโดยไม่มีกำหนดเวลาการจ้างตามอัตราและจำนวนที่กำหนดไว้ ที่รับเงินค่าจ้างจากงบประมาณหมวดค่าจ้างประจำของเทศบาลตำบลนครไทยหรือเทศบาลตำบลบ้านแยง

5.13 **พนักงานจ้างตามภารกิจ** หมายถึง พนักงานจ้างที่เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงจ้างไว้ปฏิบัติหน้าที่ มีสัญญาจ้างครั้งละ 4 ปี ที่รับค่าจ้างจากหมวดค่าจ้างของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ในการดำเนินงาน ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.2 ขยายผลการศึกษาไปยังท้องถิ่นอื่นเพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

6.3 ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการศึกษา เรื่อง การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
3. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1.1 ความหมายและลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น ดังนี้

William A. Robson (อ้างถึงในปราน สุวรรณมงคล, 2547: 2) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่เป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่พอสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่นี้ จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย เป็นเพียงองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย และมีหน่วยงานที่จะเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2528: 8) นิยามไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นแบบการปกครองที่เป็นผลจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ โดยจะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ ถูกจัดตั้งและควบคุมจากรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโค (2523: 2) นิยามไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารจัดการเป็นรูปองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ปธาน สุวรรณมงคล (2547: 3) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “รูปแบบการปกครองในระดับท้องถิ่นที่รัฐจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดยประชาชนเป็นผู้เลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ตามอาณัติที่กฎหมายกำหนด”

วินัย นาสูงชน (2546: 11) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจในการปกครองจากส่วนกลาง สู่ท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดการชุมชนของตนเองอย่างอิสระภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายและรัฐบาลต้องให้การสนับสนุนตามสมควร เนื่องจากปัญหาในท้องถิ่นคนในท้องถิ่นย่อมรู้ดีกว่าคนอื่นที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาคคนในท้องถิ่นรู้ดีว่าจะแก้ไขอย่างไร

1.2 ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2547: 4-5) สรุปลักษณะของการปกครองท้องถิ่นสรุปได้ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล
2. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ
3. มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
5. มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ
6. มีอำนาจในการจัดหารายได้อย่างอิสระตามสมควร
7. มีการกำกับดูแลจากรัฐ

จากคำนิยามและลักษณะหรือคำนิยามของการปกครองท้องถิ่นข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนใน

ท้องถิ่น โดยมีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคลทำหน้าที่เป็นกลจักรในการบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายในขอบเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ และต้องอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

1.3 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 14) ได้สรุปหลักการของการปกครองท้องถิ่นว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น เป็นกลไกที่สนับสนุนให้ประชาชนปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของตนเอง การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญเพราะเป็นกลไกที่ช่วยให้ประชาชนได้มีส่วนมีเสียงในการเสนอความต้องการของตน ปกป้องผลประโยชน์และสนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ตนเองและชุมชน ที่เป็นเช่นนี้ได้เพราะว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีขนาดย่อม ซึ่งประชาชนสามารถสอดส่องดูแลการกระทำของตัวแทนตนได้ใกล้ชิด และสามารถเปลี่ยนแปลงตัวแทนได้ หากเห็นว่าผลประโยชน์ของตนไม่ได้รับการตอบสนอง

2. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้ประชาชนได้ฝึกฝนและพัฒนาบทบาททางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นส่งเสริมแนวทางประชาธิปไตยฉบับย่อ เพราะมีขอบเขตไม่กว้างใหญ่เกินไป และไม่ซับซ้อนเกินไป ประชาชนจึงย่อมสามารถสังเกตกระบวนการประชาธิปไตยแต่ละขั้นตอนได้ชัดเจนกว่ากระบวนการระดับประเทศ และประชาชนยังสามารถตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของตน บทบาทของตัวแทนประชาชนกับผลทางการเมือง และการบริหารที่มีต่อประชาชนและชุมชน โดยส่วนรวมด้วย โดยทั่วไปแทบทุกประเทศประชาธิปไตย การเมืองระดับท้องถิ่นเป็นแหล่งฝึกฝนนักการเมืองผู้ก้าวไปสู่ระดับการเมืองที่สูงขึ้นไปจนสู่การเมืองระดับชาติ

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการลดภาระของรัฐบาลกลาง การที่รัฐบาลกลางได้ผลัดภาระการบริหารส่วนหนึ่งให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นรับผิดชอบ ย่อมเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ขณะเดียวกันก็เป็นการหันเหความไม่พอใจในที่อาจก่อตัวขึ้น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้รับการบริการที่ดี ทั้งนี้ เพราะรัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบบริการนั่นเอง ลักษณะนี้เป็นการบรรเทาปัญหาที่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ประสบ คือ ปัญหาการท่วมท้นความสนใจอยู่ที่รัฐบาลกลางเพียงพอย่างเดียว หรือเรียกว่า “ถนนทุกสายมุ่งเข้าสู่ทำเนียบ” นั่นเอง

4. การปกครองท้องถิ่นเป็นจุดรองรับ และรวบรวมความต้องการเบื้องต้นของประชาชนที่ระบบการเมืองจะคงอยู่ได้นั้น ต้องสามารถรับรู้ความต้องการด้านต่างๆ ของประชาชน และการปรับตนเองให้ตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ ภาวส่วนหนึ่งในการรวบรวมความต้องการของประชาชนมักติดอยู่กับผลประโยชน์ พรรคการเมืองและสื่อมวลชน แต่ในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งกลุ่มผลประโยชน์สนใจเฉพาะเรื่องของตนเองเพียงกลุ่มย่อย และพรรคการเมืองมิได้มีสาขารองรับในท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นอาจเป็นส่วนช่วยรวบรวมความต้องการของประชาชนได้อีกส่วนหนึ่ง คือ ช่วยรวบรวมปัญหาความต้องการระดับท้องถิ่นซึ่งสะท้อนบรรยากาศความต้องการและพฤติกรรมทางการเมืองระดับชาติได้บางส่วน

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526: 18-19) เห็นว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
2. การปกครองท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. การปกครองท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
4. การปกครองท้องถิ่น ช่วยให้ภารกิจของรัฐบาลกลางลดน้อยลง ทำให้รัฐบาลสามารถอุทิศเวลาเพื่อการปกครองและการบริหารระดับชาติเพื่อส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539: 19-20) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น 4 ประการ คือ

1. ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น
2. ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาการปกครองระบบประชาธิปไตย
3. เป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาล
4. เป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองอยู่

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ท้องถิ่นมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนอันเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ เพื่อให้รากฐานประชาธิปไตยที่มั่นคง และเป็นเวทีที่จะสร้างนักการเมืองระดับชาติที่มีจุดกำเนิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539:13-14) ได้จำแนกวัตถุประสงค์การปกครองท้องถิ่นไว้
ดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน
3. เพื่อความประหยัด
4. เพื่อเป็นสถานที่ให้การศึกษาเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย

โกวิทย์ พวงงาม (2552: 33) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้
ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จากวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถที่จะสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และตอบสนองความต้องการของประชาชนตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.5 หน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2547: 11) อธิบายหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นจะมีทั้งหน้าที่ที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปตามสภาพของชุมชนนั้น เช่น ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบทย่อมมีความแตกต่างกัน ไป แยกเป็น 2 หน้าที่ หลัก คือ

1. หน้าที่ทางการเมืองการปกครอง ในฐานะที่การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันทางการเมืองสถาบันหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย จึงมีหน้าที่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง การใช้อำนาจเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่น การรักษาความสะอาด การจราจร เป็นต้น
2. หน้าที่ให้บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น ในฐานะที่การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเอง และจัดตั้งโดยรัฐเพื่อทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะที่เป็นผลประโยชน์ของท้องถิ่นย่อยไปจากบริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 7 ประเภท คือ

- 1) บริการสาธารณะด้านการยุติธรรม
- 2) บริการสาธารณะด้านการรักษาความปลอดภัยของสังคม
- 3) บริการสาธารณะด้านการรักษาความมั่นคงของปลอดภัยของประเทศ
- 4) บริการสาธารณะด้านการศึกษาของชาติ
- 5) บริการสาธารณะด้านสังคม
- 6) บริการสาธารณะด้านวัฒนธรรม
- 7) บริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยว

จอห์น วาเรน (John Warren, 1963: 184–187 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539 18-19) ระบุถึงหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นว่า ควรมีหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นงานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยอำนวยความสะดวกในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นได้แก่การจัดทำถนน สะพาน สวนสาธารณะ สวนหย่อม และแหล่งกำจัดมูลฝอย เป็นต้น

2. งานเกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย ได้แก่ งานตำรวจ งานดับเพลิง

3. งานเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ได้แก่ การจัดหน่วยบริการด้านสาธารณสุข การจัดศูนย์เยาวชน สถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา คนพิการ สวนสาธารณะ ห้องสมุดสำหรับประชาชน

4. งานเกี่ยวกับพาณิชย์ของท้องถิ่น ได้แก่ การจัดตั้งสถานธนาขุม หรือ โรงรับจำนำ การจัดตลาด การจัดบริการเดินรถ

จากหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถที่จะสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะพื้นฐานในทุกๆ ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเอง

1.6 การจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2547: 12) ได้แบ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 แบบสภาและคณะผู้บริหาร กล่าวคือ สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และสภาท้องถิ่นเป็นผู้เลือกผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร

รูปแบบที่ 2 แบบผู้บริหารเป็นรูปแบบที่ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในท้องถิ่นเช่นเดียวกับสมาชิกสภาท้องถิ่น รูปแบบนี้เรียกกันว่า “ผู้บริหารเข้มแข็ง” (Strong Executive) เนื่องจากผู้บริหารจะมีอำนาจในการบริหารมาก และมีเสถียรภาพในการบริหารงานมากกว่าแบบสภาและคณะที่ผู้บริหาร

รูปแบบที่ 3 แบบคณะกรรมการ (Commission) เป็นรูปแบบของการบริหารท้องถิ่นในรูปของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการจะทำหน้าที่ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารควบคู่กันไป ซึ่งส่วนมากจะใช้ในท้องถิ่นขนาดเล็ก

รูปแบบที่ 4 แบบผู้จัดการเมือง (City Manager) เป็นรูปแบบที่มักใช้กันในชุมชนท้องถิ่นที่มีความเจริญมาก โดยการจ้างผู้บริหารมืออาชีพเข้ามาทำหน้าที่บริหารแทนนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง และนักการเมืองจะทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเท่านั้น ผู้บริหารมืออาชีพจะมีสัญญาจ้างและมีวาระการบริหารงานในตำแหน่งตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

2.1 หลักการทั่วไปของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ความหมาย

โคฟี อันนัน (อ้างถึงในสถาบันพระปกเกล้า 2544:8) เลขานุการองค์การสหประชาชาติ กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางการบริหารงานของรัฐที่เป็นการก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม เสริมสร้างประชาธิปไตย มีความโปร่งใส และเพิ่มประสิทธิภาพ

อมรา พงศาพิชญ์ (อ้างถึงในอ้างอิงในสยามพร ปุณฺณาคม 2541: 10-11) กล่าวว่า องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA: Japan International Cooperation Agency) ได้มีการผนวกแนวคิดเรื่อง Good Governance กับงานด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งกำหนดเป็นนโยบาย และการดำเนินการสรุปสาระได้ว่า Good Governance มีสองด้านคือ ความสามารถของรัฐที่จะทำงานอย่างได้ผล มีประสิทธิภาพ โดยดูจากองค์การบริการ และกลไกการทำงาน รวมทั้งความชอบธรรมของรัฐพร้อมที่จะให้ประชาชนทำการตรวจสอบ Good Governance จะต้องเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ฟังตนเองได้ มีความยุติธรรมในสังคม และรัฐมีการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผล Good Governance เป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการของสังคม มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เช่น กลยุทธ์การพัฒนาตามแนวคิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แนวคิดความ

เจริญเติบโตพร้อมกับการกระจายรายได้ และตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐาน กลยุทธ์การพัฒนาประเทศด้านสำนึกรับผิดชอบ ซึ่งเป็นแนวคิดส่วนหนึ่งของการพัฒนาการมีส่วนร่วม

นายแพทย์ประเวศ วะสี (อ้างถึงในบรรทัดที่ อุวรรณโณ 2544 : 9) อธิบายว่า การที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐภาคธุรกิจ และประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมชาติของภาคก็จะรวมถึงความโปร่งใส ความถูกต้องของทั้งสามภาคดังกล่าว ธรรมชาติของนายแพทย์ประเวศ วะสี จึงเป็นเสมือนแรงผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” โดยให้คำนิยามว่าเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและประชาชน นักวิชาการฝ่ายการเมือง ทุกภาคส่วนของประเทศไทย มีส่วนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศ เพราะสังคมต้องการความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่อมาพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในมาตรา 6 หมวด 1 ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในมาตรา 6 ได้กล่าวถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย สำคัญอันได้แก่

- 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

ต้องการ

- 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

จรัส สุวรรณเวลา (2546: 5) ได้ให้ความหมายของธรรมชาติของ หมายถึง การปกครองที่ดี เป็นหลักการและวิธีการที่ใช้ได้กับประเทศ ชุมชน และองค์กร ในโครงสร้างของธรรมชาติ มีผู้บริหารที่องค์คณะบุคคล ที่เรียกว่า บอร์ด หรือคณะกรรมการ หรือสภา หรือชื่ออื่นๆ ที่ทำงานประสานสัมพันธ์กัน โดยมีการแบ่งอำนาจและบทบาทหน้าที่ ทั้งในสภาพถ่วงดุล สอดคล้อง และเสริมกันเป็นระบบ

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

1) แนวคิดเกี่ยวกับหลักนิติธรรม (The Rule of Law)

นิติ หมายถึง กฎหมาย กฎปฏิบัติ แบบแผนเยี่ยงอย่าง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิธีปกครอง เครื่องแนะนำ อุบายที่ดี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 587)

นิติธรรม หมายถึง หลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 587)

หลักนิติธรรม หมายถึง การที่ต้องมีกติกาในการทำงานกับคนหมู่มาก มีการวางกติกาให้เป็นที่รับรู้ทั่วกัน เมื่อมีกติกาก็ต้องปฏิบัติตามนั้น ต้องมีการเคารพกฎเกณฑ์ แยกเรื่องส่วนตัวกับหน้าที่ให้ออกจากกัน (สำนักงานข้าราชการพลเรือน 2545: 125)

ติน ปรัชพทธร (2546: 248-249) กล่าวถึง Rule of Law ว่าหมายถึง การปกครองตามตัวบทกฎหมาย การปกครองโดยกฎหมาย ซึ่งตีความได้ 3 แนวมุม กล่าวคือ

- 1) การสะท้อนให้เห็นถึงความชอบของประชาชนเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 2) การสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลจะต้องบริหารงานภายในกรอบของกฎหมาย
- 3) การสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานของรัฐบาล จะต้องเป็นไปตามค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย การปกครองตามตัวบทกฎหมาย จึงเป็นหลักเบื้องต้นของการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งยึดหลักสูงสุดของกฎหมาย

2) แนวคิดเกี่ยวกับหลักคุณธรรม (Ethic)

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 253)

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศิลธรรม กฎศีลธรรม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 291)

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2547: 228-229) ได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญแก่การปฏิรูประบบราชการแนวทางหนึ่งคือ การจัดทำมาตรฐานจริยธรรมข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการมีกรอบการประพฤติปฏิบัติที่ดีตรงกับท้องถื่นการคาดหวัง ซึ่งคุณลักษณะ และคุณภาพของการทำงานในหน่วยงานภาครัฐภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยและภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมือง จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบสาธารณะ โดยจะใช้วิธีการสร้างจิตสำนึกให้แก่ข้าราชการมีหรือเกิดขึ้น รวมทั้งการสร้างมาตรฐานจริยธรรม ข้าราชการเพื่อนำไปยึดถือปฏิบัติ

กระมล ทองธรรมชาติ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2547: 165-166) กล่าวว่า คุณธรรมของนักปกครอง คือทศพิธราชธรรม ซึ่งกรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ได้แสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง ทศพิธราชธรรม ในงานพระราชพิธีราชาภิเษกสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2493 เกี่ยวกับทศพิธราชธรรม 10 ประการอันเป็นธรรมในการปกครองของ พระมหากษัตริย์ ได้แก่

- 1) ทาน้ำ หมายถึง การให้
- 2) สติลัง หมายถึง การตั้งสังวร รักษากาย วาจาให้ปราศจากโทษ
- 3) ปริจาคัง หมายถึง การบริจาค
- 4) อาชะวัง หมายถึง ความซื่อตรง
- 5) มัททะวัง หมายถึง ความอ่อนโยน
- 6) ตะปิง หมายถึง การขจัดความเกียจคร้าน
- 7) อักโกธัง หมายถึง การไม่โกรธ
- 8) อะวิหิงสัจจะ หมายถึง การไม่เบียดเบียนผู้อื่นตลอดถึงสัตว์ให้ได้ทุกขัณฑ์
- 9) ชันติญจะ หมายถึง ความอดทนต่อสิ่งอันควรอดทนเป็นเบื้องต้น
- 10) อะวิโรธะนัง หมายถึง การปฏิบัติไม่ให้ผิดจากการถูกที่ และดำรงอาการคงที่

3) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความโปร่งใส

โปร่งใส หมายถึง การมีคุณสมบัติที่แสงผ่านได้ และมองเห็นอนาคตได้ตลอด (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 721)

ทujurิต หมายถึง ประพฤติชั่ว ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกาย เรียกว่า กายทujurิต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วจิตujurิต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจเรียกว่า มโนทujurิต การโกง เช่น ทujurิตในการสอบ คดโกง นื้อโกงว เช่น ทujurิตต่อหน้าที่ ไม่ซื่อตรง เช่น คนทujurิต (อ้างในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 253)

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545: 45-46) ได้กล่าวถึง ความโปร่งใส ว่า คือการที่สาธารณชนมีโอกาสรับรู้นโยบายด้านต่างๆ ของรัฐบาล และมีความมั่นใจว่ารัฐบาลมีความตั้งใจจริงในการดำเนินนโยบายซึ่งจะเกิดสิ่งเหล่านี้ได้ เมื่อประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและกระบวนการทางการเมืองในการกำหนดและดำเนินนโยบาย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม สิ่งเหล่านี้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรณรงค์ต่อสู้กับการทujurิต และเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

จรรวรณ์ เมณฑกา (2546: 45-46) ได้กล่าวถึง ความโปร่งใส (Transparency) ในการดำเนินการของรัฐมีความหมายอย่างกว้างๆ คือการที่สาธารณชนมีโอกาสรับรู้ นโยบายด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงวัตถุประสงค์หรือประโยชน์จากความโปร่งใสในการดำเนินการของรัฐ ได้แก่

1. การทุจริตประพฤติมิชอบกระทำได้ยากมากขึ้น
2. การทำงานของหน่วยงานของรัฐเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของสาธารณชน
3. ประชาชนได้รับการบริการที่ดีขึ้นจากภาครัฐ
4. ประเทศที่มีการพัฒนาแบบยั่งยืนและมีระบบคุ้มกันจากการประสพภาวะ

วิกฤติต่างๆ สำหรับลักษณะการควบคุมภายใน ที่จะสร้างความโปร่งใสภายในองค์กรคือ

- (1) มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์และคำสั่งของผู้บริหาร
- (2) ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ประหยัด เกิดประสิทธิผล

และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

- (3) มีการป้องกันทรัพยากรจากการทุจริต การสูญเปล่าหรือการบริหาร

จัดการที่ผิดพลาด

- (4) จัดให้มีการดำรงไว้ซึ่งข้อมูลทางการเงินและการบริหารที่เชื่อถือได้

และทันสมัย

4) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง ส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น (อ้างใน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 1142)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน (อ้างในสถาบันพระปกเกล้า 2545: 242)

เสนห์ จามริก (2540: 20) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่าง ซึ่งไม่ใช่การกำหนดภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค

และปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จและหมายถึงการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือ โครงการต่างๆ

สุริยัน สุวรรณราช (2545: 72-80) ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่เป็นคนกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจในการได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชนเพื่อทุกๆ คน ได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนร่วม โดยถือหลักการหรือองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร
2. เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรระหว่างประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน
3. อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
4. เพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
5. มีความยืดหยุ่น มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

สุริยัน สุวรรณราช (2545: 72-80) กล่าวว่า การทำประชาพิจารณ์ ที่เกิดขึ้นมักดำเนินการเมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ยากที่จะประสบผลสำเร็จได้ ขัดแย้งกับหลักการทำประชาพิจารณ์ที่จะต้องเกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจของรัฐบาลและต้องเป็นการร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาอย่างแท้จริง ซึ่งสหรัฐอเมริกาประสบผลสำเร็จมาแล้ว กล่าวคือ

1. ทุกคนจะต้องมีความเห็นชอบร่วมกัน ในการทำงานเพื่อลดความรู้สึกไม่ไว้วางใจกัน
2. ความตกลงในกระบวนการ (การทำประชาพิจารณ์) ถือเป็นความสำเร็จแม้

จะเป็นการตกลงเบื้องต้น

3. สร้างความรู้สึกว่าทุกคนอยู่ในกระบวนการการแก้ปัญหาาร่วมกัน และกำลังประเมิณทางเลือกต่างๆ ร่วมกันสนองต่อผลประโยชน์ที่กำหนด และสามารถวัดได้

4. พยายามสร้างบรรยากาศให้เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง หรือเป็นการระดมสมองมิใช่เป็นการชี้นำของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ (2548:16) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเข้าร่วมที่เกิดขึ้นโดยสมัครใจและมีการกระตือรือร้น โดยมี 3 มิติ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการดำเนินการ

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525: 272-273) แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

5) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบ (Accountability)

ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 944)

ปรัชญา เวสารัชช์ และคณะ (2543: 63) ได้กล่าวว่า การบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องสะท้อนลักษณะของความรับผิดชอบที่ดีของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้น ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1. มีระบบการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่จัดทำโดยองค์กรเองหรือโดยองค์กรภายนอก ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลนี้ จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานของตนอย่างจริงจัง

2. มีความชัดเจนในการมอบหมายผู้ดำเนินการและตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ กล่าวคือ ระบบบริหารต้องไม่เปิดโอกาสให้มีการปิดความรับผิดชอบ ต้องมีกลไกหรือมาตรการดำเนินการที่ชัดเจนต่อผู้รับผิดชอบ

3. ไม่มีการบ่ายเบี่ยงดำเนินการในเรื่องที่เป็นความรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่น

ติน ปรัชญพททธิ (2546: 4) อธิบายว่า Accountability หรือความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่องาน โดยมีผู้อื่นคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานอีกชั้นหนึ่ง

6) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า

สถาบันพระปกเกล้า (2545:2) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมะให้ประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน 2544: 54-55) ได้กล่าวถึง หลักความคุ้มค่า ว่าการทำงานใดๆ ล้วนมีต้นทุน ฉะนั้นการทำงานจึงต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ หรือคุณภาพ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงต้นทุน ในการทำงาน แต่ไม่ใช่เป็นการประหยัดจนเกินไป ทั้งนี้ ความคุ้มค่าเป็นการคุ้มค่าเชิงปริมาณบุคลากร และเวลา ซึ่งเป็นเรื่องผู้บริหารต้องคำนึงถึง

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2534: 245-246) ความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด ภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพคือ ผู้ที่สามารถจัดการกับทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่หรือหามาได้ ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ อย่างประหยัดคุ้มค่า ไม่สิ้นเปลือง อันเป็นการรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน มีเกณฑ์และกติกาในการวัดประสิทธิภาพของการทำงานที่ชัดเจน เช่น สามารถลดค่าใช้จ่ายในการบริหาร โครงการได้ โดยไม่ทำให้ผลสำเร็จจากการปฏิบัติลดลง

7) หลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและกำกับกรปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่างๆ ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังกำหนดในมาตรา 52 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและหมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (กรมเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551)

8) เป้าหมายของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
2. มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ
4. ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น
5. ปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อเหตุการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

3.1 ที่ตั้งและอาณาเขตของเทศบาลตำบลนครไทย

สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลนครไทย มีพื้นที่ประมาณ 48 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ใจกลางอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ห่างจากอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 97 กิโลเมตร ตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ถนนพิษณุโลก-หล่มสัก และแยกเข้าเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2013 กิโลเมตรที่ 70 ตอนบ้านแยง-นครไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือประมาณ 477 กิโลเมตร มีจังหวัดใกล้เคียงคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดเลย

สำนักงานเทศบาลตำบลนครไทย ตั้งอยู่ที่ 411 หมู่ 3 ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก 65120 โทรศัพท์ 0-5538-8987-8 โทรสาร 0-5538-8987 ต่อ 11,16

มีอาณาเขตติดต่อตำบลอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลนาบัว	อำเภอนครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลหนองกะท้าว	อำเภอนครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลเนินเพิ่ม	อำเภอนครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดกับตำบลบ้านพร้าว	อำเภอนครไทย	จังหวัดพิษณุโลก

3.2 โครงสร้างของเทศบาลตำบลนครไทย

ด้านการเมืองการบริหาร

โครงสร้างของเทศบาลตำบลนครไทยปัจจุบัน มีลักษณะ โครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ทำให้โครงสร้างของเทศบาลตำบลนครไทยมีดังนี้

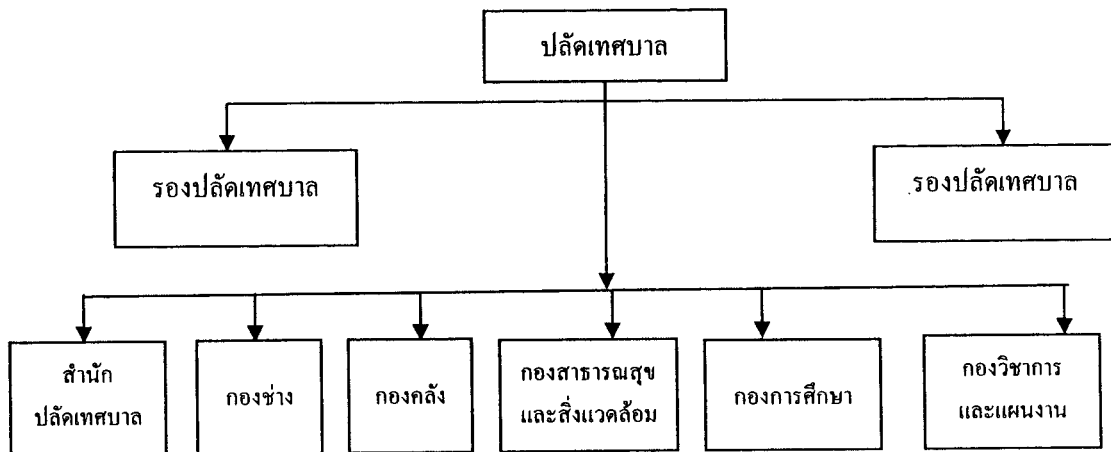
(1) สภาเทศบาล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และควบคุมฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 12 คน โดยให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจาก สมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล

(2) นายกเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารราชการของเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 1 คน และอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาล จำนวนรวมกัน ไม่เกินสองคน

ทั้งนี้ มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาล และพนักงานจ้าง รองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

โครงสร้าง

การบริหารของเทศบาลตำบลนครไทย ได้แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น กอง ฝ่ายและงาน โดยมีหัวหน้าส่วนการบริหารที่เรียกว่าหัวหน้าสำนักปลัด ผู้อำนวยการกอง เป็นผู้บังคับบัญชาของสำนัก/กองนั้น ๆ และภายในสำนัก/กอง จะแยกเป็นฝ่ายและงาน ในฝ่ายและงาน จะมีหัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างาน ซึ่งการบังคับบัญชาและการบริหารงานจะขึ้นตรงต่อปลัดเทศบาล ดังภาพที่ 1.3

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารภายในเทศบาลตำบลนครไทย

อัตรากำลัง

ณ วันที่ 31 มกราคม 2553 เทศบาลตำบลนครไทยมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จำนวน 86 คน ประกอบไปด้วย

พนักงานเทศบาล	จำนวน	26	คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	3	คน
พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	24	คน
พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน	33	คน

3.3 ที่ตั้งและอาณาเขตของเทศบาลตำบลบ้านแยง

สภาพทั่วไป

ตำบลบ้านแยง เป็นตำบลๆ หนึ่ง ใน 11 ตำบล ของอำเภอ นครไทย อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ของอำเภอ ซึ่งห่างจากอำเภอ นครไทย 29 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดพิษณุโลก 69 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลหนองกะท้าว	อำเภอ นครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลห้วยเสี้ย	อำเภอ นครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลแก่งโสภา	อำเภอวังทอง	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดกับตำบลเข็กน้อย	อำเภอเขาค้อ	จังหวัดเพชรบูรณ์

3.4 โครงสร้างของเทศบาลตำบลบ้านแยง

ด้านการเมืองการบริหาร

โครงสร้างของเทศบาลตำบลบ้านแยง มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ทำให้โครงสร้างของเทศบาลตำบลบ้านแยงมีดังนี้

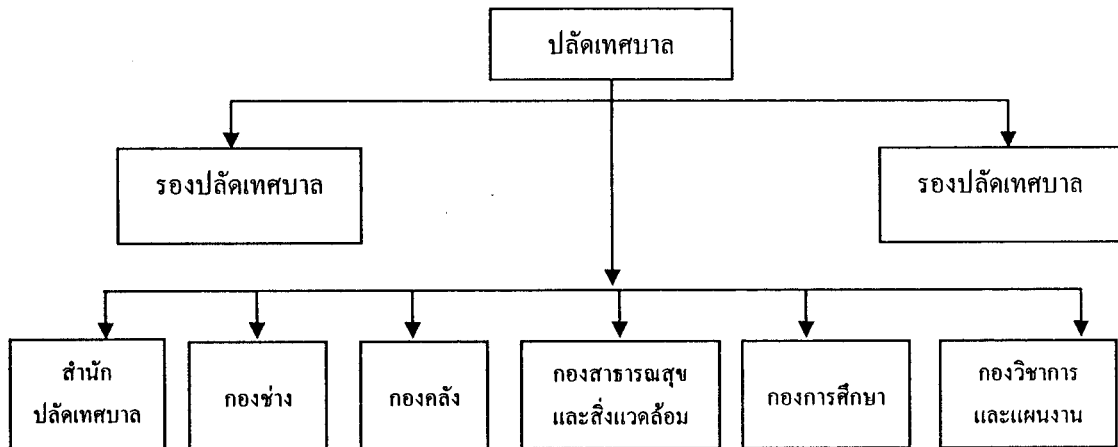
(1) สภาเทศบาล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และควบคุมฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 12 คน โดยให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจาก สมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล

(2) นายกเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารราชการของเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 1 คน และอาจแต่งตั้ง รองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาล จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน

ทั้งนี้ มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาล และพนักงานจ้าง รองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

โครงสร้าง

การบริหารของเทศบาลตำบลบ้านแยง ได้แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น กอง ฝ่ายและงาน โดยมีหัวหน้าส่วนการบริหารที่เรียกว่าหัวหน้าสำนักปลัด ผู้อำนวยการกอง เป็นผู้บังคับบัญชาของสำนัก/กองนั้นๆ และภายในสำนัก/กอง จะแยกเป็นฝ่ายและงาน ในฝ่ายและงาน จะมีหัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างาน ซึ่งการบังคับบัญชาและการบริหารงานจะขึ้นตรงต่อปลัดเทศบาล ดังภาพที่ 1.4

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารภายในเทศบาลตำบลบ้านแยง

อัตรากำลัง

ณ วันที่ 31 มกราคม 2553 เทศบาลตำบลบ้านแยงมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จำนวน 23 คน ประกอบไปด้วย

พนักงานเทศบาล	จำนวน	13	คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	1	คน
พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	7	คน
พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน	2	คน

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12)

พ.ศ. 2546

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) จัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะ

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (5) การสาธารณสุขการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและการควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรง

มหรสพและสาธารณสุขสถานอื่นๆ

(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจประกาศกำหนด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาวัลย์ เสถียรไทย และคณะ (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม” ผลการศึกษาพบว่า เงื่อนไขหลักที่จำเป็นต่อการเกิดธรรมาภิบาลตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเงื่อนไขเหล่านั้น ได้แก่ 1) การมีระบบการคานและถ่วงดุลอำนาจ ที่สามารถตรวจสอบได้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) การมีแรงจูงใจที่เหมาะสมสามารถเอาผิดและชดเชยผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม 3) การสร้างองค์ความรู้กระบวนการเรียนรู้ และค้นหาข้อมูลโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) ป้องกันการคอร์รัปชันและลดอำนาจในการใช้วิจารณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการลดปัญหาการมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สวนทางกัน (Conflict of Interest) ของหน่วยราชการ 5) การลดต้นทุนดำเนินการ (Transaction Cost) ในกระบวนการจัดการต่างๆ เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพมากขึ้น 6) การส่งเสริมด้านจริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องให้กับผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ

นิภาพร รุ่งโรจน์สาคร (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมมีระดับพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีอยู่ในระดับมาก และมีระดับพฤติกรรมทางคุณธรรมในกลุ่มพฤติกรรมการพัฒนาและ

ฝึกฝนตนเอง กลุ่มพฤติกรรมกรรมการดำรงตนให้เหมาะสมกับฐานะและกลุ่มพฤติกรรมการประพฤติตน จากมากไปหาน้อยตามลำดับ (2) พฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ตามทรศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นพดล สุรนักครินทร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใ องค์กรการบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวม ของอบต. ได้ใช้งบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผล ประโยชน์คุ้มค่าแก่ส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

รัชณี แก้วมิม (2548) ศึกษาเรื่อง “ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์กรบริหารส่วนจังหวัดยโสธร” ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วยในการนำ การบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมและเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้อยู่ในระดับปาน กลาง โดยมีรายข้อการนำมาใช้ในระดับปานกลางและค่อนข้างน้อย คือหลักคุณธรรมมีการติดตาม ประเมินผล โดยหน่วยงานเองและหน่วยงานภายนอก การจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์และ ขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องร้องทุกข์ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน และการให้มีระบบข้อย่อยเชิงดู ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินเพื่อ การพัฒนาการปฏิบัติงาน และหลักความคุ้มค่ามีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการด้านการ บำรุงรักษาความสะอาด ความปลอดภัย และยานพาหนะ ผู้ปฏิบัติในองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ยโสธรเพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบต่อต่างกัน แต่ผู้ปฏิบัติที่มีความแตกต่างกันในด้านตำแหน่งหน้าที่ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอยุเมสวง จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า องค์กร บริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอยุเมสวง จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหารงานโดยการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่ม มากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลัก ธรรมาภิบาล และจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชยประสบ ความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือ

องค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ ในการดำเนินงานของทั้ง 3 ปัจจัยนั้นมีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากำหนดเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติ อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องความซื่อสัตย์โปร่งใสในการบริหารองค์กร เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สุรพล สงณรงค์ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณีชุมชนบ้านชะอวด ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของชุมชนบ้านชะอวด เป็นการพัฒนาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกร่วมของชุมชน เป็นตัวขับเคลื่อนการนำหลักธรรมาภิบาลใช้พัฒนาการดำเนินงานของชุมชน โดยเริ่มต้นจากสังสมประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักและตัดสินใจดำเนินงานของชุมชน การเรียนรู้จากกระบวนการทำแผนชุมชน การดำเนินงาน

ตามหลักธรรมาภิบาล และการสรุปบทเรียนร่วมกัน ผลจากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวได้ก่อเกิดการพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนใน 3 ลักษณะ คือ

1. การเสริมสร้างคุณค่าและจิตสำนึกของคนในชุมชน ให้ตระหนักและเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง เนื่องจากคุณค่าและจิตสำนึกเป็นแกนกลาง หรือจิตวิญญาณของชุมชน ที่จะเป็นแรงขับให้เกิดการพัฒนา
2. เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนในระดับวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อรู้เท่าทันสภาพการเปลี่ยนแปลง การสังสมความรู้ ประสบการณ์ทำงาน การสะท้อนความคิดและอภิปราย การหาข้อสรุปการดำเนินงานร่วมกัน และการทดลองประยุกต์ใช้องค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
3. การบริหารจัดการที่ดีโดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ 1) หลักนิติธรรม มุ่งเน้นการกำหนดกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน และการดำเนินงานเพื่อความผาสุกของชุมชน 2) หลักคุณธรรม คือการอยู่ร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจ 3) หลักความโปร่งใส และไว้วางใจกัน 4) หลักการมีส่วนร่วม คือการร่วมกันคิด วางแผน ร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์ 5) หลักความรับผิดชอบ คือ การมุ่งเน้นการทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด 6) หลักความคุ้มค่า ทั้งในส่วนของคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ทองสุข มาตย์คำมี (2549) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 “ พบว่า (1) ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม (2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูกับบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูไม่แตกต่างกัน

กัญช์ อินทนู (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอใหญ่ ซึ่งไม่มีข้อปรับปรุงในการบริหารเลย ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องปรับปรุงการบริหารงานมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกระปาง ควรทำการปรับปรุงมาก คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมาองค์การบริหารส่วนตำบลนาหลวงแสน ควรทำการปรับปรุงมากคือหลักนิติธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว ควรทำการปรับปรุงมาก คือ หลักความคุ้มค่า เพราะฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานหลักความคุ้มค่าให้มากกว่านี้ เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีหลักธรรมาภิบาลดังกล่าวในระดับมากยิ่งขึ้น

เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ศึกษาเรื่อง “ความสำเร็จของการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต” พบว่า (1) ระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารงานเทศบาลในจังหวัดภูเก็ตประชาชนผู้ใช้บริการเห็นว่ามีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าสามารถนำหลักการดังกล่าวเข้ามาใช้และประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้แต่ละเทศบาลมีความแตกต่างกัน (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาล คือ กลยุทธ์โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน รูปแบบการบริหาร ทักษะของบุคลากร และการจัดการด้านบุคลากร ส่วนมากค่านิยมร่วมของเทศบาลเป็นปัจจัยเชิงลบต่อระดับ

ความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาล ข้อเสนอแนะในการวิจัยได้แก่ เทศบาลควรเน้นกลยุทธ์การดำเนินการเชิงรุก เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน เพิ่มช่องทางรับฟังความคิดเห็น และลดขั้นตอนการดำเนินงาน ควรปรับปรุงกฎ

ระเบียบให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับชุมชน เพิ่มช่องทางและวิธีกระจายข้อมูลด้านกฎระเบียบ เพิ่มทักษะพนักงานและลูกจ้างด้วยการจัดอบรมความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน สร้างจิตสำนึกการให้บริการ และสร้างมาตรฐานระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ควรมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินงานของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น

พิรพงษ์ พงศ์ศาสตร์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เช่นกัน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

อภิชาติ โชตชัชวาลย์กุล (2550) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ระดับความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ผู้ศึกษาได้มีวิธีดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ซึ่งดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยครอบคลุมเรื่องตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ที่เป็นบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวนรวมทั้งสิ้น 74 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 พนักงานเทศบาล	จำนวน	39	คน
1.2 ลูกจ้างประจำ	จำนวน	4	คน
1.3 พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	7	คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานสังกัดเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ลำดับ ที่	เทศบาล	ประเภทบุคลากร			รวม
		พนักงาน เทศบาล	ลูกจ้าง ประจำ	พนักงานจ้างตาม ภารกิจ	
1	ตำบลนครไทย	26	3	24	53
2	ตำบลบ้านแยง	13	1	7	21
	รวมทั้งสิ้น	39	4	31	74

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารของเทศบาลตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาล โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด โดยใช้วิธีมาตรวัดแบบสเกล ซึ่งประกอบด้วย 4 ระดับ และให้ความหมายค่าของคะแนน ดังนี้

- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารมากที่สุด ให้คะแนน 4 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารมาก ให้คะแนน 3 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ แสดงปัญหาการบริหารตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่สมควรได้รับแก้ไขก่อนซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุด

ข้อที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการบริหารตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และความเห็นอื่นเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิด และขอบเขตของการศึกษา
3. นิยามศัพท์เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษาวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหา และภาษาที่ใช้
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 คน ดังนี้

(1) นายสุรัตน์ วิทกษาบุตร วุฒិการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

(2) จำสิบเอกสุระพงษ์ สนั่นเอื้อ วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

(3) นายคณพล อุ่นไพโร วุฒิการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ เทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนำไปทดลองใช้กับบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลพลายชุมพล อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (L-Coefficient Cronbach) ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น และทำการจัดเก็บด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชากร คือ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลนครไทย จำนวน 53 คน และประชากรที่เป็นพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลบ้านแยงอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 74 คน เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ 74 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการทางสถิติพรรณนา ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาล ตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก นำมาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที

ในการแปลความหมายของคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ผู้ศึกษาวิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแปลผล โดยใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้น (วิทยา สงวนศิลป์, 2550: 24) ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{4-1}{4} = 0.75$$

ช่วงคะแนน

ช่วงคะแนน	3.25 – 4.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนน	2.50 – 3.24	หมายถึง ระดับมาก
ช่วงคะแนน	1.75 – 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.74	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ปัญหาที่สมควรแก้ไขเป็นอันดับแรก และข้อเสนอแนะและความเห็นอื่นมารวบรวมเป็นหมวดหมู่แล้วจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ แล้วนำมาแจกแจงความถี่

4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และความคิดเห็นอื่นๆ ของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มารวบรวมเป็นหมวดหมู่แล้วจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ แล้วนำมาแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลการศึกษา เรื่องการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลนครไทย

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

N = 53

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	22	41.50
หญิง	31	58.50
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ

N = 53

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 – 30 ปี	20	37.73
31 – 40 ปี	18	33.97
41 – 50 ปี	11	20.75
51 ปีขึ้นไป	4	7.55
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 18–30 ปี มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.73 รองลงมาตามลำดับมีอายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.97 อายุ 41-50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.55

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษา

N = 53

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	19	35.85
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	26	49.06
สูงกว่าปริญญาตรี	8	15.09
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมาตามลำดับมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 35.85 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงาน

N = 53

ตำแหน่งงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานเทศบาล	26	49.06
ลูกจ้างประจำ	3	5.66
พนักงานจ้างตามภารกิจ (พนักงานจ้างที่มีระยะเวลาจ้างครั้งละ 4 ปี)	24	45.28
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นพนักงานเทศบาลมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมาเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 และลูกจ้างประจำ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.66

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

N = 53

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	26	49.06
5,001 – 10,000 บาท	20	37.74
10,001 – 15,000 บาท	5	9.43
15,001 – 20,000 บาท	0	-
มากกว่า 20,001 บาท	2	3.77
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมาตามลำดับมีรายได้ 5,001– 0,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 มีรายได้ 10,001–15,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.43 และมีรายได้มากกว่า 20,001 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77

เทศบาลตำบลบ้านแยง

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

N = 21

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	10	47.62
หญิง	11	52.38
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ

N = 21

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 – 30 ปี	6	28.57
31 – 40 ปี	13	61.91
41 – 50 ปี	1	4.76
51 ปีขึ้นไป	1	4.76
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31–40 ปี มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.91 รองลงมาตามลำดับมีอายุระหว่าง 18–30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 อายุ 41–50 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษา

N = 21

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	33.33
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	9	42.86
สูงกว่าปริญญาตรี	5	23.81
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาตามลำดับมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามตำแหน่งงาน

N = 21

ตำแหน่งงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานเทศบาล	13	61.91
ลูกจ้างประจำ	1	7.76
พนักงานจ้างตามภารกิจ (พนักงานจ้างที่มีระยะเวลาจ้างครั้งละ 4 ปี)	7	33.33
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นพนักงานเทศบาลมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.91 รองลงมาเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.76

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

N = 21

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	6	28.57
5,001 – 10,000 บาท	10	47.62
10,001 – 15,000 บาท	3	14.29
15,001 – 20,000 บาท	2	9.52
มากกว่า 20,000 บาท	-	-
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมาตามลำดับมีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และมีรายได้ระหว่าง 1,5001-20,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการบริหารของเทศบาลตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

เทศบาลตำบลนครไทย

ตารางที่ 4.11 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. การบริหารตามหลักนิติธรรม	2.67	0.42	มาก
2. การบริหารตามหลักคุณธรรม	2.53	0.46	มาก
3. การบริหารตามหลักความโปร่งใส	2.57	0.49	มาก
4. การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม	2.64	0.38	มาก
5. การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ	2.47	0.45	น้อย
6. การบริหารตามหลักความคุ้มค่า	2.46	0.44	น้อย
รวม	2.56	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การบริหารตามหลักนิติธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 รองลงมาตามลำดับคือ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 การบริหารตามหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 การบริหารตามหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 และการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ตามลำดับ สำหรับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารตามหลักความคุ้มค่า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46

1) การบริหารตามหลักนิติธรรม

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมของเทศบาล
ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจน ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ฝ่ายบริหารอย่างเคร่งครัด	2.70	.72	มาก
2. บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน	2.77	.61	มาก
3. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสามารถนำมาใช้ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม	2.74	.56	มาก
4. ผู้มีอำนาจตัดสินใจในเทศบาลมีความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง	2.45	.72	น้อย
5. เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลัก “ไม่มีความผิดและ ไม่มีโทษโดยไม่มีความผิด”	2.58	.72	มาก
6. เทศบาลใช้ระเบียบ กฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน	2.77	.70	มาก
รวม	2.67	.42	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักนิติธรรม
ของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่
โดยเคารพสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และเทศบาลใช้ระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติ
หน้าที่ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
ได้แก่ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเทศบาลมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

2) การบริหารตามหลักคุณธรรม

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักคุณธรรมของเทศบาล ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน	2.43	.69	น้อย
2. เทศบาลมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกัน ในเรื่องคุณธรรม เช่น ประกาศมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมของเทศบาล	2.47	.64	น้อย
3. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติ หน้าที่	2.51	.64	มาก
4. บุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่ง ลงโทษทางวินัย	2.66	.68	มาก
5. ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีการป้องกัน ควบคุมดูแลไม่ให้บุคลากรในสังกัดกระทำผิดวินัย ข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม	2.45	.64	น้อย
6. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	2.66	.71	มาก
รวม	2.53	.46	มาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาล ส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย และบุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 สำหรับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43

3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีแผนผังกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งปิดประกาศไว้อย่างเปิดเผย ชัดเจนมองเห็นได้ง่าย	2.64	.56	มาก
2. บุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชน ผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัล	3.13	.65	มาก
3. เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปี โดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิด	2.34	.83	น้อย
4. เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก	2.19	.81	น้อย
5. การพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรโต้แย้ง หรือคัดค้าน ผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปี	2.42	.77	น้อย
6. เทศบาลมีกระบวนการสอบสวน ลงโทษกรณีที่บุคลากรกระทำผิดระเบียบ วินัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.57	.69	มาก
7. เทศบาลให้ความสำคัญกับการหาผู้กระทำผิดระเบียบกฎหมายที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายมาลงโทษ	2.49	.78	มาก
8. เทศบาลมีระบบงานที่ชัดเจน มีการเปิดเผยโครงสร้างและระบบการให้บริการผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ	2.75	.65	มาก
รวม	2.57	.49	มาก

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชนผู้รับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากอามิสสินจ้าง หรือ ของกำนัล มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอหรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวกรวดเร็ว	2.68	.61	มาก
2. เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ	2.77	.51	มาก
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการดำเนินงานพร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผน	2.64	.52	มาก
4. ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ	2.57	.60	มาก
5. เทศบาลบริหารงานโดยหลักการมีส่วนร่วม พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ	2.64	.56	มาก
6. เทศบาลบริหาร โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ	2.57	.57	มาก
รวม	2.64	.38	มาก

จากตารางที่ 4.15 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนครไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยการทำประชาพิจารณ์ หรืออื่นๆ และเทศบาลบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงานและมีความรู้สึกรักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	2.34	.73	น้อย
2. เทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่	2.34	.73	น้อย
3. เทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคมในภาพรวม	2.53	.67	มาก
4. เทศบาลมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	2.53	.58	มาก
5. เทศบาลมีการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีผลงาน เช่น ส่งเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	2.45	.70	น้อย
6. เทศบาลมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน ในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ	2.64	.56	มาก
รวม	2.47	.45	น้อย

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ เทศบาลมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน ในการดำเนินงาน หรือโครงการต่างๆ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าขององค์การและเทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้น ไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักค้ำค่าของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. บุคลากรของเทศบาลใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่า	2.40	.69	น้อย
2. เทศบาลมีการพัฒนาบุคลากร เช่น จัดฝึกอบรม เพิ่มพูนศักยภาพขีดความสามารถในการปฏิบัติและใช้ประโยชน์จากบุคลากรอย่างคุ้มค่า	2.60	.60	มาก
3. เทศบาลมีการพิจารณาความคุ้มค่าของแต่ละโครงการก่อนการอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการ โครงการใดๆ	2.49	.61	มาก
4. บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) ในการปฏิบัติภารกิจที่คล้ายกัน หรือต่อเนื่องกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.36	.62	น้อย
5. เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้งานอย่างคุ้มค่า	2.64	.65	มาก
6. เทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ	2.28	.69	น้อย
รวม	2.46	.44	น้อย

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความคุ้มค่าของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานอย่างคุ้มค่า มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28

เทศบาลตำบลบ้านแยง

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	\bar{X}	S.D.	ระดับการการบริหาร
1. การบริหารตามหลักนิติธรรม	3.00	0.26	มาก
2. การบริหารตามหลักคุณธรรม	3.20	0.57	มาก
3. การบริหารตามหลักความโปร่งใส	3.10	0.54	มาก
4. การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม	3.15	0.45	มาก
5. การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ	3.12	0.37	น้อย
6. การบริหารตามหลักความคุ้มค่า	3.02	0.33	น้อย
รวม	3.10	0.35	มาก

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารตามหลักคุณธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 รองลงมาตามลำดับคือ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 การบริหารตามหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และการบริหารตามหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 ตามลำดับ สำหรับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารตามหลักนิติธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

1) การบริหารตามหลักนิติธรรม

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอย่างเคร่งครัด	3.29	.46	มากที่สุด
2. บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	3.33	.58	มากที่สุด
3. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม	2.86	.65	มาก
4. ผู้อำนวยการตัดสินใจในเทศบาลมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง	2.71	.78	มาก
5. เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย”	2.38	.86	น้อย
6. เทศบาลใช้ระเบียบ กฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน	3.43	.66	มากที่สุด
รวม	3.00	.26	มาก

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ เทศบาลใช้ระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ โดยฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

2) การบริหารตามหลักคุณธรรม

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน	3.14	.79	มาก
2. เทศบาลมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันในเรื่องคุณธรรม เช่นประกาศมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของเทศบาล	3.24	.62	มาก
3. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	3.14	.65	มาก
4. บุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย	3.29	.78	มากที่สุด
5. ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีการป้องกันควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการในสังกัดกระทำผิดวินัย ข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม	3.14	.57	มาก
6. บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	3.24	.62	มาก
รวม	3.20	.57	มาก

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 สำหรับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดภัยจากการคอร์รัปชัน บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ และผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีการป้องกันดูแลมิให้บุคลากรในสังกัดกระทำผิดวินัยข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีแผนผังกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งปีคประกาศไว้อย่างเปิดเผย ชัดเจน มองเห็นได้ง่าย	3.19	.51	มาก
2. บุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชน ผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัล	3.38	.59	มากที่สุด
3. เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปี โดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิด	2.95	.86	มาก
4. เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก	3.00	.95	มาก
5. การพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย้ง หรือคัดค้าน ผลการประเมิน และพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปี	2.81	.87	มาก
6. เทศบาลมีกระบวนการสอบสวน ลงโทษกรณีที่บุคลากรกระทำผิดระเบียบ วินัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.14	.73	มาก

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การบริหารตามหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
7. เทศบาลให้ความสำคัญกับการหาผู้กระทำผิดระเบียบ กฎหมายที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายมาลงโทษ	3.14	.79	มาก
8. เทศบาลมีระบบงานที่ชัดเจน มีการเปิดเผยโครงสร้าง และระบบการให้บริการผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ	3.19	.81	มากที่สุด
รวม	3.10	.54	มาก

จากตารางที่ 4.21 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชนผู้รับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากอคติ สิ้นจ้าง หรือของกำนัล มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย้ง หรือคัดค้านผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวกรวดเร็ว	3.29	.72	มาก
2. เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ	3.05	.86	มาก
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานพร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผน	3.00	.71	มาก
4. ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ	3.29	.56	มาก
7. เทศบาลบริหารงานโดยหลักการมีส่วนร่วม พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ	3.14	.65	มาก
8. เทศบาลบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ	3.14	.57	มาก
รวม	3.15	.45	มาก

จากตารางที่ 4.22 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมเทศบาลตำบลบ้านแยง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอคู หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสารหรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวก และในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงาน พร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผนและการดำเนินงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักความ รับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงานและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	3.24	.62	มาก
2. เทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่	3.00	.45	มาก
3. เทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคมในภาพรวม	3.24	.44	มาก
4. เทศบาลมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.19	.60	มาก
รวม	3.12	.37	มาก

จากตารางที่ 4.23 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความ รับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าขององค์กรแลเทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมในภาพรวมระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ และเทศบาลมีการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีผลงาน เช่นส่งเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารตามหลักค้ำค่าของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

การบริหารตามหลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร
1. บุคลากรของเทศบาลใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่า	3.05	.50	มาก
2. เทศบาลมีการพัฒนาบุคลากร เช่น จัดฝึกอบรมงานเพิ่มพูนศักยภาพขีดความสามารถในการปฏิบัติ และใช้ประโยชน์จากบุคลากรอย่างคุ้มค่า	3.00	.55	มาก
3. เทศบาลมีการพิจารณาความคุ้มค่าของแต่ละโครงการ อนุกรมวิธานงบประมาณให้ดำเนินการ โครงการใดๆ	3.10	.44	มาก
4. บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) ในการปฏิบัติภารกิจที่คล้ายกัน หรือต่อเนื่องกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.10	.54	มาก
5. เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้งานอย่างคุ้มค่า	2.76	.70	มาก
6. เทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ	3.10	.54	มาก
รวม	3.02	.33	มาก

จากตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการบริหารตามหลักความคุ้มค่าของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการพิจารณาความคุ้มค่าของโครงการแต่ละโครงการก่อนอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการใดๆ บุคลากรของเทศบาลใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) ในการปฏิบัติภารกิจที่คล้ายกันหรือต่อเนื่องกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และสำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้งานอย่างคุ้มค่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักนิติธรรม

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.67	0.42	0.16	-	0.001*
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.00	0.26		3.331	

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัด
พิษณุโลก ตามหลักคุณธรรม

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของ คะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.53	0.46	-0.11	-	0.000*
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.20	0.57		5.275	

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่าเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความ
คิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักคุณธรรม แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัด
พิษณุโลก ตามหลักความโปร่งใส

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของ คะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.57	0.49	-0.02	-	0.000
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.19	0.51		3.922	

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่าเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความ
คิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักความ โปร่งใส
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักการมีส่วนร่วม

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.64	0.38	-0.07	-	0.000*
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.15	0.45		4.877	

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักความรับผิดชอบ

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.47	0.45	0.08	-5.835	0.000*
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.12	0.37			

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักความคุ้มค่า

หน่วยงาน	N	\bar{X}	S.D.	ค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	t	P
เทศบาลตำบลนครไทย	53	2.46	0.44	0.11	-5.181	0.000*
เทศบาลตำบลบ้านแยง	21	3.02	0.33			

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล

เทศบาลตำบลนครไทย

ตารางที่ 4.31 แสดงร้อยละและความถี่ของปัญหาในการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านที่เป็นปัญหาสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขก่อน เป็นลำดับแรก ของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรก	จำนวนคนที่ตอบ (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1. การบริหารงานตามหลักนิติธรรม	1	1.89
2. การบริหารงานตามหลักคุณธรรม	11	20.75
3. การบริหารงานตามหลักความโปร่งใส	23	43.40
4. การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม	8	15.09
5. การบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบ	6	11.32
6. การบริหารงานตามหลักความคุ้มค่า	4	7.55
รวม	53	100

จากตารางที่ 4.31 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข โดยเร่งด่วนที่สุดของเทศบาลตำบลนครไทย ประชากร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารตามหลักความโปร่งใสเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาคือการบริหารตามหลักคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 20.75 การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 15.09 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 11.32 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 7.55 และการบริหารตามหลักนิติธรรม คิดเป็นร้อยละ 1.89

ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะตามหลักนิติธรรม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. ในการตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่างๆ ของเทศบาลควรคำนึงถึงความทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของพนักงานเทศบาลและประชาชนมากกว่ายึดความพอใจของผู้ออกกฎหมาย	3
2. ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรก้าวฝ่ายพนักงานประจำ	1
3. การใช้หลักนิติธรรมเป็นหลักบางครั้งก็ทำให้ล่าช้าในการปฏิบัติงาน	1
4. การยึดหลักนิติธรรมควรใช้ไปเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมไม่ควรใช้ไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว	1
รวม	6

จากตารางที่ 4.32 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะว่าเทศบาลควรตรากฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของพนักงานและประชาชนฝ่ายนิติบัญญัติไม่เข้ามาก้าวฝ่ายการปฏิบัติงานของพนักงานประจำ การใช้หลักนิติธรรมบางครั้งก็ทำให้ล่าช้าในการปฏิบัติงาน และการยึดหลักนิติธรรมควรเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

ตารางที่ 4.33 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะตามหลักคุณธรรม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. พนักงานส่วนใหญ่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว มีเพียงบางส่วนที่ยังไม่ค่อยมีคุณธรรม เทศบาลควรณรงค์ ส่งเสริม สร้างจิตสำนึกให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น	6
รวม	6

จากตารางที่ 4.33 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าพนักงานเทศบาลส่วนใหญ่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว มีเพียงบางส่วนที่ยังมีปัญหาเรื่องคุณธรรม ซึ่งเทศบาลควรมีการรณรงค์ ส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในเรื่องของคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 4.34 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักความโปร่งใส	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้ทุกคนได้รับทราบอย่างตรงไปตรงมา	2
2. การพิจารณาผลปฏิบัติงาน และความดีความชอบอย่างโปร่งใส ไม่บริสุทธ์ ยุติธรรม และไม่ล่าช้า	5
รวม	7

จากตารางที่ 4.34 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และควรพิจารณาความดีความชอบอย่างโปร่งใส บริสุทธ์ ยุติธรรม ไม่ล่าช้า

ตารางที่ 4.35 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักการมีส่วนร่วม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ มากขึ้น	7
รวม	7

จากตารางที่ 4.35 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนและบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลมากขึ้น

ตารางที่ 4.36 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักความรับผิดชอบต่อเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักความรับผิดชอบต่อ	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. พนักงานเทศบาลยังขาดความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติงาน	1
2. พนักงานเทศบาลควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบต่องานมากขึ้น และควรมีการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้น	3
รวม	4

จากตารางที่ 4.36 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าพนักงานบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบต่อ และควรส่งเสริมให้พนักงานเทศบาลตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่องาน และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมมากขึ้น

ตารางที่ 4.37 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักความคุ้มค่าของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักการความคุ้มค่า	จำนวนที่ตอบ (คน)
พนักงานเทศบาลยังใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่า ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการบำรุงรักษามาก ควรส่งเสริมให้พนักงานใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	6
รวม	6

จากตารางที่ 4.37 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าพนักงานเทศบาลยังใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่า ควรส่งเสริมให้พนักงานใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เทศบาลตำบลบ้านแยง

ตารางที่ 4.38 แสดงร้อยละและความถี่ของปัญหาในการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านที่เป็นปัญหาสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขก่อน เป็นลำดับแรก เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรก	จำนวนคนที่ตอบ (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1. การบริหารงานตามหลักนิติธรรม	2	9.52
2. การบริหารงานตามหลักคุณธรรม	4	19.05
3. การบริหารงานตามหลักความโปร่งใส	2	9.52
4. การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม	3	14.29
5. การบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบ	4	19.05
6. การบริหารงานตามหลักความคุ้มค่า	6	28.57
รวม	21	100

จากตารางที่ 4.38 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข โดยเร่งด่วนที่สุดของเทศบาลตำบลบ้านแยง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารตามหลักความโปร่งใสเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรกคิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาคือการบริหารตามหลักคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 20.75 การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 15.09 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 11.32 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 7.55 และการบริหารตามหลักนิติธรรม คิดเป็นร้อยละ 1.89

ข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 4.39 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะตามหลักนิติธรรม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรจัดตั้งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมด้านกฎหมาย ระเบียบต่างๆ และควรให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชุมชนเพื่อร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล	3
2. เทศบาลควรยึดถือระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงานและโดยไม่เลือกปฏิบัติ	1
รวม	4

จากตารางที่ 4.39 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาลควรจัดตั้งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมด้านกฎหมาย ระเบียบต่างๆ และควรให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชุมชนเพื่อร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ควรยึดระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงานโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 4.40 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะตามหลักคุณธรรม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. ควรจัดฝึกอบรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ	2
รวม	2

จากตารางที่ 4.40 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาล ควรจัดฝึกอบรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 4.41 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตาม หลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักความโปร่งใส	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงานให้มากขึ้น	1
2. ควรจัดสถานที่สำหรับให้ประชาชน หรือหน่วยงานอื่นๆ เข้าดูข่าวสาร หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร	2
รวม	3

จากตารางที่ 4.41 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาล ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และควรพิจารณาความดีความชอบอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่ลำเอียง

ตารางที่ 4.42 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตาม หลักการมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักการมีส่วนร่วม	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานของเทศบาลทุก ๆ ด้าน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ แสดงความคิดเห็น มากขึ้น	2
รวม	2

จากตารางที่ 4.42 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะว่า เทศบาล ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลทุก ๆ ด้าน และเปิด โอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น มากขึ้น

ตารางที่ 4.43 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตาม
ความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักความรับผิดชอบ	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพการทำงาน ไม่มีประสิทธิภาพ	1
2. ควรมุ่งสร้างให้ทุกคนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องาน และสร้างความรู้สึกร่วมกัน	1
รวม	2

จากตารางที่ 4.43 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าภาระหน้าที่
ที่เพิ่มขึ้นในการทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เทศบาลควรมุ่งสร้างความรับผิดชอบและความรู้สึกเป็น
เจ้าขององค์การร่วมกัน

ตารางที่ 4.44 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตาม
หลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ข้อเสนอแนะหลักการความคุ้มค่า	จำนวนที่ตอบ (คน)
1. เทศบาลควรตั้งคณะกรรมการดูแลตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์ มากขึ้น	1
รวม	1

จากตารางที่ 4.44 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าเทศบาล
ควรตั้งคณะกรรมการดูแลตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

1.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมระหว่างเทศบาลตำบลนครไทยกับเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาวิจัยจากประชากรทั้งหมด ที่เป็นบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก จำนวนรวมทั้งสิ้น 74 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการบริหารของเทศบาล ตามแนวทางการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัด พิษณุโลก ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด โดยใช้วิธีมาตรวัดแบบ สเกล ซึ่งประกอบด้วย 4 ระดับ

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลพลาญชุมพล อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่ง ได้ครบ 74 ชุด ผลเท่ากับ 100 %

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการทาง สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

1) เทศบาลตำบลนครไทย

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีอายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.73 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 มีตำแหน่งงานเป็นพนักงานเทศบาล จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 และมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06

2) เทศบาลตำบลบ้านแยง

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.91 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 มีตำแหน่งงานเป็นพนักงานเทศบาล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.91 และมีรายได้ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62

3.2 สรุปผลการศึกษาข้อมูลตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงในการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

เทศบาลตำบลนครไทย

ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าการบริหารตามหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 รองลงมา คือ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 การบริหารตามหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 การบริหารตามหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 และการบริหารตามหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 โดยแยกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) การบริหารตามหลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมแล้ว เทศบาลตำบลนครไทยมีการบริหารตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และ เทศบาลใช้ระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 รองลงมาคือ บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 เทศบาลมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีความผิด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเทศบาลมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ตามลำดับ

2) การบริหารตามหลักคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เทศบาลตำบลนครไทยมีการบริหารตามหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือบุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย และบุคลากรส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.66 บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 เทศบาลมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันในเรื่องคุณธรรม เช่นประกาศมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญและมีการป้องกันควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการกระทำผิดวินัยข้าราชการหรือประพฤติผิดศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 ตามลำดับ

3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมแล้วพบว่า เทศบาลตำบลนครไทยมีระดับการบริหารตามหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือบุคลากรของเทศบาลให้บริการประชาชนผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เทศบาลมีระบบงานที่ชัดเจน มีการเปิดเผยโครงสร้างและระบบการให้บริการผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เทศบาลมีแผนผังกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งปิดประกาศไว้อย่างเปิดเผยชัดเจนมองเห็นได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 เทศบาลมีกระบวนการสอบสวนลงโทษกรณีที่บุคลากร

กระทำผิดระเบียบ วินัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 เทศบาลให้ความสำคัญกับการหาผู้กระทำผิดระเบียบกฎหมายที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายมาลงโทษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 การพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย่ง หรือคัดค้านผลการประเมินและการพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปี โดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 ตามลำดับ

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบลนครไทย มีการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 รองลงมาคือ ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอหรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวกรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานพร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผนและเทศบาลบริหารงานโดยหลักการมีส่วนร่วม พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ และเทศบาลบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 ตามลำดับ

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบลนครไทย มีการบริหารตามหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน ในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 รองลงมาคือ เทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคมในภาพรวม และเทศบาลมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เทศบาลมีการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีผลงาน เช่น ส่งเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีการส่งเสริมการ

ทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และเทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากร ส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 ตามลำดับ

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบล นครไทย มีการบริหารตามหลักการความคุ้มค่าอยู่ในระดับน้อย คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือ เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานอย่าง คุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 รองลงมาคือ เทศบาลมีการพัฒนาบุคลากร เช่น จัดฝึกอบรมเพิ่มพูน ศักยภาพขีดความสามารถในการปฏิบัติและใช้งานอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 บุคลากรของ เทศบาลใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 บุคลากรของ เทศบาลใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย(สำนัก/กอง) ในการปฏิบัติภารกิจที่คล้ายกัน หรือต่อเนื่องกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ตามลำดับ

เทศบาลตำบลบ้านแยง

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของเทศบาลตำบลบ้านแยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าการบริหารตามหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 รองลงมา คือ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 การ บริหารตามหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 การบริหารตามหลักความโปร่งใส มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.027 และการบริหารตาม หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยแยกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) การบริหารตามหลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมแล้วเทศบาล ตำบลบ้านแยง มีการบริหารตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 เมื่อพิจารณาราย ข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลใช้ระเบียบ กฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 รองลงมาคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้างหรือของขวัญของกำนัลต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสามารถ นำมาใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเทศบาล มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 สำหรับข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เทศบาลมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจน ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอย่างเคร่งครัด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ตามลำดับ

2) การบริหารตามหลักคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เทศบาลตำบลบ้านแยงมีการบริหารตามหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือบุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 รองลงมาคือบุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และเทศบาลมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันในเรื่องคุณธรรม เช่น ประกาศคุณธรรม จริยธรรมของเทศบาล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.24 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน และบุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ตามลำดับ

3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมแล้วพบว่า เทศบาลตำบลบ้านแยง มีระดับการบริหารตามหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือบุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชนผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 รองลงมาคือ เทศบาลมีแผนผังกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งปิดประกาศไว้อย่างเปิดเผย ชัดเจน มองเห็นได้ง่ายและเทศบาลมีระบบงานที่ชัดเจน มีการเปิดเผยโครงสร้างและระบบการให้บริการผ่านสื่อต่างๆ เช่นเว็บไซต์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 เทศบาลมีกระบวนการสอบสวน ลงโทษกรณีที่บุคลากรกระทำผิดระเบียบ วินัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเทศบาลให้ความสำคัญกับการหาตัวผู้กระทำผิดระเบียบกฎหมายที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายมาลงโทษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 เป็นหลัก เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปี โดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรโต้แย้ง หรือคัดค้าน ผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ตามลำดับ

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบลบ้านแยง มีการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอคูหรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวก และในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 รองลงมาคือ เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมพร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ และเทศบาลบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 สำหรับข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานพร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผนและการดำเนินงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ตามลำดับ

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบลบ้านแยง มีการบริหารตามหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 รองลงมาคือ เทศบาลมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 เทศบาลมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน ในการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 เทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ และ เทศบาลมีการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีผลงาน เช่น ส่งเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ของงานในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.0 สำหรับข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 ตามลำดับ

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าเทศบาลตำบลบ้านแยง มีการบริหารตามหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เทศบาลมีการพิจารณาความคุ้มค่าของแต่ละโครงการก่อนการอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินโครงการใดๆ และบุคลากรของเทศบาลใช้

ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) ในการปฏิบัติภารกิจที่คล้ายกัน หรือ ต่อเนื่องกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 รองลงมาคือบุคลากรของเทศบาลใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 เทศบาลมีการพัฒนาบุคลากร เช่น จัดฝึกอบรมเพิ่มพูนศักยภาพ ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและใช้ประโยชน์จากบุคลากรอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 สำหรับข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือเทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้งานอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมระหว่างเทศบาลตำบลนครไทยกับเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง พบว่า ระดับการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

1) ปัญหาที่สมควรแก้ไขเป็นอันดับแรก

เทศบาลตำบลนครไทย

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาเร่งด่วนที่เทศบาลตำบลนครไทย ควรแก้ไขเป็นอันดับแรกได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาคือ ปัญหาการบริหารตามหลักคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 20.75 การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 15.09 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 11.32 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 7.55 และปัญหาที่มีความปัญหาเร่งด่วนน้อยที่สุดได้แก่การบริหารตามหลักนิติธรรม คิดเป็นร้อยละ 1.89 ตามลำดับ

เทศบาลตำบลบ้านแยง

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาเร่งด่วนที่เทศบาลตำบลบ้านแยง ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักความคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาคือ ปัญหาการบริหารตามหลักคุณธรรม และปัญหาการบริหารตามหลักความรับผิดชอบต่อ คิดเป็นร้อยละ 19.05 การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 14.29 และปัญหาที่มิมีความเร่งด่วนน้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาการบริหารตามหลักนิติธรรม และการบริหารตามหลักความโปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

2) ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และความคิดเห็นอื่นๆ

เทศบาลตำบลนครไทย

(1) หลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ และกติกาต่างๆ ให้มีความทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของพนักงานเทศบาล ประชาชน มากกว่ายึดความพึงพอใจของผู้ออกกฎหมาย มากที่สุด จำนวน 3 คน รองลงมา คือฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรก้าวก่ายฝ่ายพนักงานประจำ จำนวน 1 คน การใช้หลักนิติธรรมเป็นหลักบางครั้งก็ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 คน และการยึดหลักนิติธรรมควรเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าแสวงหาประโยชน์ส่วนตน จำนวน 1 คน

(2) หลักคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่คืออยู่แล้ว มีเพียงบางส่วนที่ยังไม่ค่อยมีคุณธรรม เทศบาลควรรณรงค์ ส่งเสริม สร้างจิตสำนึกให้เป็นผู้มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น จำนวน 6 คน

(3) หลักความโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า การพิจารณาผลการปฏิบัติงาน และความดีความชอบยังขาดความโปร่งใส ไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม และมีความล่าช้า จำนวน 5 คน รองลงมาคือ เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ทุกคนได้รับทราบอย่างตรงไปตรงมา จำนวน 2 คน

(4) หลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล ในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการหรือคณะทำงานต่างๆ มากขึ้น จำนวน 7 คน

(5) **หลักความรับผิดชอบ** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า พนักงานเทศบาลควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบต่องานมากขึ้น และควรมีการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้น จำนวน 3 คน รองลงมาได้แก่ พนักงานเทศบาลยังขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน จำนวน 1 คน

(6) **หลักความคุ้มค่า** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า พนักงานเทศบาลยังใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่าทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการบำรุงรักษามาก ควรส่งเสริมให้พนักงานใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 6 คน

เทศบาลตำบลบ้านแยง

(1) **หลักนิติธรรม** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าฝึกอบรมด้านกฎหมายและระเบียบต่างๆ และควรให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชุมชนเพื่อร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล จำนวน 3 คน รองลงมาได้แก่ เทศบาลควรยึดถือระเบียบ กฎหมาย เป็นหลักในการปฏิบัติงานโดยไม่เลือกปฏิบัติ จำนวน 1 คน

(2) **หลักคุณธรรม** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดฝึกอบรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และควรปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ จำนวน 2 คน

(3) **หลักความโปร่งใส** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรจัดสถานที่สำหรับให้ประชาชน หรือหน่วยงานอื่นๆ เข้าดูข่าวสาร หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 คน รองลงมาได้แก่ เทศบาลควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงานให้มากขึ้น จำนวน 1 คน

(4) **หลักการมีส่วนร่วม** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลในทุกๆ ด้าน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น จำนวน 2 คน

(5) **หลักความรับผิดชอบ** ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลมีภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น ทำให้คุณภาพการทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จำนวน 1 คน และเทศบาลควรมุ่งสร้างให้ทุกคนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องานและสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การร่วมกัน จำนวน 1 คน

(6) หลักความคุ้มค่า ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรตั้งคณะกรรมการดูแลตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้คุ้มค่า เกิดประโยชน์มากขึ้น จำนวน 1 คน

4. อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

การบริหารตามหลักนิติธรรม พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยมีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก น่าจะสืบเนื่องมาจากมีเทศบาลตำบลนครไทยใช้ระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงานประกอบด้วยบุคลากรของเทศบาลตำบลนครไทยปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีการแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร แต่ยังประสบกับปัญหาความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจ จึงทำให้ระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเทศบาลตำบลบ้านแยงซึ่งมีระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทั้งๆ ที่ เทศบาลตำบลบ้านแยงก็ใช้ระเบียบกฎหมายกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานโดยเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนเช่นกัน และประสบกับปัญหาการแยกใช้อำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารเช่นกัน แต่ปัญหาที่เทศบาลตำบลนครไทยประสบกลับเป็นปัญหาการบริหาร โดยไม่มีหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย”

การที่ทั้งสองเทศบาลตำบลบริหารตามหลักนิติธรรมนั้น เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าเป็นไปตามที่ติน ปรัชพทธร (2546) อธิบายไว้ว่า Rule of Law หมายถึง การปกครองตามตัวบทกฎหมาย การปกครองกฎหมาย ซึ่งตีความได้ 3 แง่มุมและสะท้อนให้เห็นถึงความชอบของประชาชนเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แทนที่จะปกครองด้วยอนาธิปไตย สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลจะต้องบริหารงานภายในกรอบของกฎหมาย และยังสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานของรัฐบาลจะต้องเป็นไปตามค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ซึ่งการบริหารท้องถิ่นก็ต้องเป็นไปตามตัวบทกฎหมายและใช้กฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่และอยู่ในกรอบของกฎหมาย จึงจะทำให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสพผลสัมฤทธิ์ในการบริหารท้องถิ่น

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทองสุข มาตย์คำมี (2549) ซึ่งศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม

การบริหารตามหลักคุณธรรม พบว่า เทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีระดับการบริหารตามหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ เทศบาลตำบลบ้านแยงมีค่าเฉลี่ยการบริหารตามหลักคุณธรรมสูงกว่า ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจาก บุคลากรส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลนครไทยถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติ หน้าที่และบุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย แต่ปัญหาที่เทศบาล ตำบลนครไทยประสบมากกว่าเทศบาลตำบลบ้านแยงก็คือ ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน มากกว่า เทศบาลตำบลบ้านแยง เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านแยงมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันใน เรื่องคุณธรรมและมีผู้บริหารท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันดูแลมิให้บุคลากรกระทำผิด วินัยข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรมมากกว่าเทศบาลตำบลนครไทย ในขณะที่เทศบาลตำบล นครไทยมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันในเรื่องคุณธรรมและมีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญ กับการป้องกันดูแลมิให้บุคลากรกระทำผิดวินัยข้าราชการหรือประพฤติผิดศีลธรรมน้อยกว่า

การที่ทั้งสองเทศบาลตำบลบริหารตามหลักคุณธรรมนั้น เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามที่ เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2547: 228-229) ที่ได้กล่าวถึงการให้ ความสำคัญแก่การปฏิรูประบบราชการแนวทางหนึ่ง คือการจัดทำมาตรฐานจริยธรรมข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการมีกรอบการประพฤติที่ตรงกับองค์การคาดหวังจะต้องใช้วิธีการสร้างจิตสำนึกให้ ข้าราชการมีหรือเกิดขึ้น รวมถึงการสร้างมาตรฐานจริยธรรมข้าราชการเพื่อให้นำไปยึดถือปฏิบัติ และ มีกลไกที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและติดตาม

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิภาพร รุ่งโรจน์สาคร (2546) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและ สังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาครมีระดับพฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ที่ดี อยู่ในระดับมาก

การบริหารตามหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงมีการบริหารตามหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก แต่เทศบาลตำบลบ้านแยงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมมากกว่าเทศบาลตำบลนครไทย ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านแยงมีบุคลากรที่ยึดถือให้บริการแก่ประชาชนผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัลอยู่ในระดับมากที่สุด และมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปี โดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิดที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย่งหรือคัดค้านผลการประเมินและการพิจารณาความดีความชอบมากกว่าเทศบาลตำบลนครไทย ซึ่งมีการพิจารณาความดี ความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย่งและคัดค้านน้อยกว่า และที่สำคัญเทศบาลตำบลนครไทยให้ความสำคัญกับการหาผู้กระทำผิดมาลงโทษน้อยกว่าเทศบาลตำบลบ้านแยง

การที่ทั้งสองเทศบาลตำบลบริหารตามหลักความโปร่งใส นั้น เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าเป็นไปตามที่สุเทพ เชาวลิต (2548:31) ที่ได้สรุปความหมายของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล คือการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่า การดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วางอยู่บนฉันทานุมนัต้อย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่าเสียงของคนยากจน และคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนด และดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากร

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้อง กับผลงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ (2548) ซึ่งศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอลำดวน จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชยได้มีการบริหารงานโดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จและมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นจนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเน้นหนักในเรื่องความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กร

การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง มีการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก แต่เทศบาลตำบลบ้านแยงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมมากกว่าเทศบาลตำบลนครไทย ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านแยงมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคคลทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอหรือ

ตรวจสอบผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวก และหากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเทศบาลตำบลบ้านแยงมีระบบการรับฟังความเห็น โดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ ประกอบกับเทศบาลตำบลบ้านแยงบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มากกว่าเทศบาลตำบลนครไทยซึ่งให้ความสำคัญกับการมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ มากกว่าการทำประชาพิจารณ์และยึดหลักการมีส่วนร่วมและการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมจากประชาชน

การที่ทั้งสองเทศบาลตำบลบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมนั้น เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามที่เสนห์ จามริก (2540:20) ที่ได้ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และที่มาของปัญหาร่วมในการเลือกวิธีการ และวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา ร่วมในการดำเนินงานตามแผน และร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนให้เกิดผลสำเร็จและหมายถึงการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรพล สงมรงค์ (2548) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาชุมชนบ้านชะอวด ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการการศึกษาพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของชุมชนบ้านชะอวด เป็นการพัฒนาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกร่วมของชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนการนำหลักธรรมาภิบาลใช้พัฒนาการดำเนินงานของชุมชน โดยเริ่มต้นจากสังสมประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักและตัดสินใจดำเนินงานของชุมชน การเรียนรู้จากกระบวนการทำแผนชุมชนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และการสรุปทบทเรียนร่วมกัน

การบริหารตามหลักความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยงมีการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก แต่เทศบาลตำบลบ้านแยงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมมากกว่าเทศบาลตำบลนครไทย ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากเทศบาลตำบลนครไทยมุ่งเน้นการบริหารงานโดยมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมโดยรวม และมุ่งเน้นการมีระบบติดตามประเมินผลการ

ปฏิบัติงานที่ชัดเจนและนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง แต่เทศบาลตำบลบ้านแยงมุ่งเน้นการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมมาเป็นอันดับแรก มีเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ และมีระบบติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อย่างไรก็ตามเทศบาลทั้งสองแห่งก็ยังมีประสบปัญหาในเรื่องการทำงานเป็นทีม การมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และการรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์การเช่นเดียวกัน

การที่ทั้งสองเทศบาลตำบลมีการบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบต่อชน เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าเป็นไปตามที่ ปรัชญา เวสารัชช์ และคณะ (2543:63) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องสะท้อนลักษณะของความรับผิดชอบต่อดีของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้น ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้ 1) มีระบบการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่จัดทำโดยองค์กรเอง หรือองค์กรภายนอก ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลนี้จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างแท้จริง 2) มีความชัดเจนในการมอบหมายผู้ดำเนินการและตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ กล่าวคือ ระบบบริหารต้องไม่เปิดโอกาสให้มีการปิดความรับผิดชอบต่อ ต้องมีกลไกหรือมาตรฐานการดำเนินการที่ชัดเจนต่อผู้รับผิดชอบ 3) ไม่มีการบ่ายเบี่ยงดำเนินการในเรื่องที่เป็นความรับผิดชอบต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น

เมื่อเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิรพงษ์ พงศ์ศาสตร์ (2550) ซึ่งได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ หลักความรับผิดชอบต่อ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

การบริหารตามหลักความคุ้มค่าของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เทศบาลตำบลนครไทย มีการบริหารตามหลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ขณะที่เทศบาลตำบลบ้านแยงมีการบริหารตามหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากการที่เทศบาลตำบลนครไทย ได้ให้ความสำคัญและนำเอาเครื่องมือหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานและมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี มีการพัฒนาบุคลากร เช่น ฝึกอบรมเพิ่มพูนศักยภาพต่างๆ ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติบุคลากรยังใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) ก็ยังไม่สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างไม่ประหยัดและคุ้มค่าเท่าที่ควร ส่งผล

ให้เทศบาลตำบลนครไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย เมื่อเทียบกับเทศบาลตำบลบ้านแยงซึ่งมีการพิจารณาความคุ้มค่าของโครงการก่อนการอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินโครงการใดๆ และมีการประสานใช้ทรัพยากรร่วมกันในระดับหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในระดับมาก แม้ว่าจะไม่ได้นำเอาเครื่องมือหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้มากเท่ากับเทศบาลตำบลนครไทย

การบริหารตามหลักความคุ้มค่า นั้น เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า เป็นไปตามที่ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (อ้างในสถานบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน 2544: 54-55) ได้กล่าวถึงหลักความคุ้มค่าว่า การทำงานใดๆ ล้วนมีต้นทุน ฉะนั้นการทำงานจึงต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพหรือคุณภาพ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการทำงาน แต่ไม่ใช่เป็นการประหยัดจนเกินไป ทั้งนี้เพราะความคุ้มค่าเชิงงบประมาณ บุคลากร และเวลา ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึง

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพดล สุรนัครินทร์ (2547) ซึ่งได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณและทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลประโยชน์คุ้มค่าแก่ส่วนรวม อยู่ในระดับมาก

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษาการบริหารของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามมีบางส่วนที่น่าจะปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและเกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงภารกิจของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

เทศบาลตำบลนครไทย ควรปรับปรุงการบริหารดังนี้

- 1) การบริหารตามหลักนิติธรรม ในประเด็นนี้พบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจในเทศบาลมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง ฉะนั้นเทศบาลตำบลนครไทยโดยผู้บริหารท้องถิ่นใช้อำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานโดยมีความอิสระให้มากขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด ควรกำหนดกฎ กติกาการทำงานกับคนหมุ่มาและประกาศให้เป็นที่รับรู้ทั่วกัน ถือปฏิบัติตามกฎที่วางไว้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติหรือใช้บังคับเฉพาะกลุ่ม
- 2) การบริหารตามหลักคุณธรรม ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตปลอดจากการคอร์รัปชั่น ฉะนั้น เทศบาลตำบลนครไทยควรส่งเสริมให้พนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชั่น โดยจัดทำมาตรฐานจริยธรรมของพนักงานเทศบาลและพนักงานจ้าง โดยเปิดโอกาสให้พนักงานทุกท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานจริยธรรม ใช้เป็นกรอบในการประพฤติปฏิบัติตนและยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และควรให้ความสำคัญกับการมีระบบป้องกัน ควบคุมดูแลมิให้บุคลากรในสังกัดกระทำผิดวินัยข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม
- 3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับหลักอื่นๆ ตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี จึงถือได้ว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่เทศบาลตำบลนครไทยต้องทำการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ พร้อมๆ กับการสร้างพลังเชื่อมั่นศรัทธาจากพนักงานเทศบาลโดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน เทศบาลตำบลนครไทยควรมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง โดยใช้ระบบคุณธรรมตามระบบเปิด นำเอาเครื่องมือประเมินผลงานที่เหมาะสม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาผลการปฏิบัติงานโดยมีพนักงานแต่ละกอง/สำนักเข้าไปมีส่วนร่วม มีการประกาศผลการประเมินไว้อย่างเปิดเผยและควรเปิดโอกาสให้พนักงานเทศบาลได้โต้แย้ง หรือคัดค้านผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปี เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารและสร้างพลังความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลจะมีระบบการรับฟังความคิดเห็นโดยการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ และเทศบาลบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ ฉะนั้น เทศบาลตำบลนครไทยจึงควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมการปฏิบัติงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการดำเนินงาน หากมีโครงการใดที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสีย เทศบาลควรมีการทำประชาพิจารณ์หรืออื่นๆ ประกอบการพิจารณาดำเนินโครงการก่อนเสมอ อันเป็นการร่วมวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา ร่วมในการเลือกวิธีการ และวางแผนร่วมกันในการแก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินการตามแผนฯ ให้มีลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์อย่างแท้จริง

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และเทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ ฉะนั้น เทศบาลตำบลนครไทยควรมีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน มีการสื่อสารเป้าหมายไปยังพนักงานเทศบาลให้ได้รับรู้ มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้นและควรมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบชัดเจน

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ในประเด็นนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ฉะนั้น เทศบาลตำบลนครไทยจึงควรพัฒนาทรัพยากรด้านการบริหารทั้งในเรื่องของบุคลากร การใช้งบประมาณ การบริหารจัดการให้มีความทันสมัย ให้ครบทุกหลักทั้งหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

เทศบาลตำบลบ้านแยง ควรปรับปรุงการบริหารดังนี้

1) การบริหารตามหลักนิติธรรม ในประเด็นนี้พบว่าข้อเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษต่อกฎหมาย” ฉะนั้น ในการบริหารของเทศบาลตำบลบ้านแยง นอกจากจะใช้ระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงานแล้ว ในการพิจารณาความผิดหรือการพิจารณาลงโทษนั้นก็ต้องยึดหลักกฎหมายเช่นกัน

2) การบริหารตามหลักคุณธรรม ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตปลอดจากการคอร์รัปชัน บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ และผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีการป้องกันควบคุมดูแลไม่ให้บุคลากรในสังกัดกระทำผิดวินัย ข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม ฉะนั้น เทศบาลตำบลบ้านแยงควรกำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมให้พนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชัน โดยจัดทำมาตรฐานจรรยาบรรณข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการมีกรอบการประพฤติปฏิบัติที่ดี และให้ข้าราชการนำไปยึดถือปฏิบัติ

3) การบริหารตามหลักความโปร่งใส ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับหลักอื่นๆ ตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี จึงถือได้ว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่เทศบาลตำบลบ้านแยงต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ฉะนั้น เทศบาลตำบลบ้านแยงควรปรับปรุงกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างแท้จริง โดยใช้ระบบคุณธรรมตามระบบเปิด นำเอาเครื่องมือประเมินผลงานที่เหมาะสม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาผลการปฏิบัติงาน โดยมีพนักงานแต่ละกอง/สำนักเข้าไปมีส่วนร่วม มีการประกาศผลการประเมินไว้อย่างเปิดเผยและควรเปิดโอกาสให้พนักงานเทศบาลได้โต้แย้ง หรือคัดค้านผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน

4) การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ในประเด็นนี้พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานพร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผนและการดำเนินงานโครงการต่างๆ ฉะนั้น เทศบาลตำบลบ้านแยงจึงควรดำเนินงาน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น จัดทำเว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบผลการดำเนินงานของเทศบาล เสนอความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ในประเด็นนี้พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงานและมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้นไปยังบุคลากรส่วนใหญ่ ฉะนั้น เทศบาลตำบลบ้านแยงควรกำหนดเป้าหมายการทำงานไว้อย่างชัดเจนและสื่อสารเป้าหมายไปยังพนักงานเทศบาล พนักงานจ้างทุกคนให้ได้รับรู้และนำไปสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้นและจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร จัดให้มีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีมาตรการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีความสำเร็จ เช่น ส่งเข้ารับการศึกษาศึกษาฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มสมรรถนะ และประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานเทศบาล

6) การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ในประเด็นนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการนำเอาเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ฉะนั้น เทศบาลตำบลบ้านแยงจึงควรมีการนำเอาเครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินงานของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดระบบการใช้อุปกรณ์และทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานย่อยที่มีภารกิจที่คล้ายหรือต่อเนื่องกัน เพื่อช่วยให้ใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรทางการบริหารได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการบริหารตามหลักแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทั้ง 2 แห่ง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) เทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง ควรมีการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดทิศทางการบริหารท้องถิ่น ให้สอดคล้องตามแนวทางการบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546

2) เทศบาลตำบลนครไทย และเทศบาลตำบลบ้านแยง ควรมีการประเมินผลการบริหารตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และสำรวจความพึงพอใจของบุคลากรตลอดจนประชาชนในเขตเทศบาลเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลทั้ง 2 แห่งต่อไป

3) ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบถึงการบริหารตาม
แนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2541) ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพมหานคร: ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง สำนักพัฒนา
ระบบรูปแบบและโครงสร้าง
- กระมล ทองธรรมชาติ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2547) ข้าราชการไทย ความสำนึกและอุดมการณ์
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
- กัญช์ อินทนู (2550) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โกวิท พวงงาม (2552) การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
วิญญูชน
- จรัส สุวรรณเวลา (2546) จุดบอดบนเส้นทางสู่ธรรมาภิบาลบทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน
กรุงเทพมหานคร ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค
- จารุวรรณ เมณฑกา (2546) “การปฏิรูปคุณธรรมจริยธรรมสังคมไทย” วารสารสุทธิปริทัศน์ 16, 18
(มกราคม – เมษายน): 39 – 47
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525) การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท กรุงเทพมหานคร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชวงส์ ฉายะบุตร (2539) การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร พิมพ์
พริ้นท์ติ้ง เซ็นเตอร์
- ดิน ปรัชญพฤทธิ (2546) ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทองสุข มาตย์คำมี (2549) “การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2” รายงานการศึกษาวิจัย ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์ “ธรรมาภิบาลกับราชการไทย” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องความสำเร็จ
และบทเรียนในการสร้างธรรมาภิบาลในส่วนราชการ” ณ ห้องประชุม สุขุมน้อย
ประดิษฐ์ สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี
20 ธันวาคม 2543

- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2547) “รัฐประศาสนศาสตร์กับการปฏิรูประบบราชการ” ในแนวคิด
ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ หน้าที่ 11 หน้า 228-229 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เทศบาลตำบลนครไทย (2553) แผนพัฒนาสามปี (2553 – 2555) งานนโยบายและแผน
กองวิชาการและแผนงาน พิษณุโลก
- เทศบาลตำบลบ้านแยง (2553) แผนพัฒนาสามปี (2553 – 2555) งานนโยบายและแผน
กองวิชาการและแผนงาน พิษณุโลก
- นพดล สุรนักกรินทร์ (2547) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล
ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่” รายงานการศึกษาวิจัย รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิภาพร รุ่งโรจน์สาคร (2546) “พฤติกรรมทางคุณธรรมตามระบบการบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร” ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) “ความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้
ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวักภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ (2545) “การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม
ธรรมาภิบาล” กรุงเทพมหานคร น้ำฝน
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2528) “การปกครองท้องถิ่น” กรุงเทพมหานคร พีระพันธุ์นา
ประธาน สุวรรณมงคล (2547) “การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนุญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย
สาธารณะ: ศึกษากรณีการแก้ไขปัญหาเสพตติคในชุมชนแออัดคลองเตย”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช
- ประหยัด หงษ์ทองคำ (2526) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) “การเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น” ในเอกสารชุดวิชา สถาบันและ
กระบวนการทางการเมืองไทย” สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปี 2552
- พีรพงษ์ พงศ์ศาสตร์ (2548) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3” รายงานการศึกษาวิจัย
 ปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- รัชณี คำมิม (2548) “ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร” รายงานการศึกษาวิจัย
 ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วินัย นาสูงชน (2546) “การศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์
- สถาบันพระปกเกล้า (2544) รายงานวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล กรุงเทพมหานคร ครุสภา ลาดพร้าว
- สยมพร ปุญญาคม (2541) สารนิพนธ์การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) กับหลักพระพุทธศาสนา กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2548) หลักรัฐประศาสนศาสตร์ แนวคิดทฤษฎี พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพมหานคร รัตนพรชัย
- สำนักงาน ก.พ. (2542) “เอกสารรายงานผลการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542
- สำนักงาน ก.พ. (2543) เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง “ความสำเร็จและบทเรียนในการสร้างธรรมาภิบาลในส่วนราชการ” ณ ห้องประชุมสุขุมมัยประดิษฐ์ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี 20 ธันวาคม 2543
- สุเทพ ขวลิต (2548) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โครงการส่งเสริมตำราวิชาการและเอกสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สุธาวัลย์ เสถียรไทย (2546) “โครงการธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548) “ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สุรพล สงณรงค์ (2548) “การพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณี
ชุมชนบ้านชะอวด ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”
งานวิจัย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน (องค์กรมหาชน)
- สุรียัน สุวรรณราช (2545) “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็น”
สุทธิปริทัศน์ 16, 48 (มกราคม – เมษายน) 72 – 80
- เสน่ห์ จามริก (2540) ธรรมาภิบาลกับการคอร์รัปชันในสังคมไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
วิถีทรรศน์
- อภิชาติ โชตชัชวาลกุล (2550) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ภูมิศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี” รายงานการศึกษาอิสระ
รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อุทัย หิรัญโต (2523) การปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลนครไทยและเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก

.....

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการ และจะไม่มีผล
สะท้อนกลับแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในการ
ตอบแบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่าน
เป็นอย่างดี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ท่านเลือกเพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () 18 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
() 41 - 50 ปี () 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี
() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
() สูงกว่าปริญญาตรี
4. ตำแหน่งงาน () พนักงานเทศบาล
() ลูกจ้างประจำ
() พนักงานจ้างตามภารกิจ (พนักงานจ้างที่มีระยะเวลาจ้างครั้งละ 5 ปี)
5. รายได้ต่อเดือน () ไม่เกิน 5,000 บาท () 5,001 – 10,000 บาท
() 10,001 – 15,000 บาท () 15,001 – 20,000 บาท
() มากกว่า 20,001 บาท

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการบริหารของเทศบาลตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ช่อง

ข้อ ที่	การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	<u>การบริหารตามหลักนิติธรรม (Rule of Laws)</u>				
1.	เทศบาลที่ท่านสังกัดมีการแบ่งแยกใช้อำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยฝ่ายนิติบัญญัติทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอย่างเคร่งครัด
2.	บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน
3.	บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม
4.	ผู้มีอำนาจตัดสินใจในเทศบาลมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจสูง
5.	เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย”
6.	เทศบาลใช้ระเบียบ กฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน
	<u>การบริหารตามหลักคุณธรรม (Ethics)</u>				
7.	บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปลอดจากการคอร์รัปชั่น
8.	เทศบาลมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันในเรื่องคุณธรรม เช่น ประกาศมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ของเทศบาล
9.	บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่
10.	บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ไม่กระทำผิดวินัย หรือถูกสั่งลงโทษทางวินัย
11.	ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีการป้องกันควบคุมดูแลไม่ให้บุคลากรในสังกัดกระทำผิดวินัยข้าราชการ หรือประพฤติผิดศีลธรรม
12.	บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ที่	การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
	การบริหารตามหลักความโปร่งใส (Transparency)				
13.	เทศบาลมีแผนผังกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานซึ่งเปิดเผยไว้อย่างเปิดเผย ชัดเจน สามารถมองเห็นได้โดยง่าย
14.	บุคลากรของเทศบาลให้บริการแก่ประชาชนผู้มารับบริการด้วยความสะดวก เสมอภาค ปราศจากการเรียกรับอามิสสินจ้าง หรือของกำนัล
15.	เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีโดยใช้หลักคุณธรรมตามระบบเปิด
16.	เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่เป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
17.	การพิจารณาความดีความชอบประจำปี มีระบบที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แย้ง หรือคัดค้าน ผลการประเมินและพิจารณาความดีความชอบประจำปี
18.	เทศบาลมีกระบวนการพิจารณาสอบสวน ลงโทษกรณีที่บุคลากรกระทำผิดระเบียบ วินัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
19.	เทศบาลให้ความสำคัญกับการหาผู้กระทำผิดระเบียบกฎหมาย ที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการมาลงโทษ
20.	เทศบาลมีระบบงานชัดเจน มีการเปิดเผยโครงสร้างและระบบการให้บริการผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ
	การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation)				
21.	ประชาชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอดู หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หรือผลการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยสะดวกรวดเร็ว
22.	เทศบาลมีระบบการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล สื่อวิทยุ หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ

ข้อ ที่	การบริหารตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	ระดับความคิดเห็น			
		มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
23.	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงาน พร้อมนำมาใช้ประกอบการวางแผนและการดำเนินงาน โครงการต่างๆ
	การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation)				
24.	ในการดำเนินงานของเทศบาล หากมีโครงการใดที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เทศบาลมีระบบการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ หรืออื่นๆ
25.	เทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือ โครงการต่างๆ
26.	เทศบาลบริหาร โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่เสมอ
	หลักความรับผิดชอบ (Accountability)				
27.	เทศบาลมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทุกคนร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าขององค์กร
28.	เทศบาลมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารเป้าหมายนั้น ไปยังบุคลากรส่วนใหญ่
29.	เทศบาลมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชน และสังคมในภาพรวม
30.	เทศบาลมีระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
31.	เทศบาลมีการดำเนินการกับผู้ที่ไม่มีความสามารถ เช่น ส่งเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
32.	เทศบาลมีแผนสำรองในการปฏิบัติงานมากกว่า 1 แผน ในการดำเนินงาน หรือ โครงการต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการบริหารตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

2.1 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม

.....
.....
.....

2.2 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักคุณธรรม

.....
.....
.....

2.3 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักความโปร่งใส

.....
.....
.....

2.4 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม

.....
.....
.....

2.5 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ

.....
.....
.....

2.6 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการบริหารตามหลักค้ำคูณค่า

.....
.....
.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงค่ะ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวภัททาวดี ศรีสวัสดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤษภาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน